

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Revizijsko poročilo

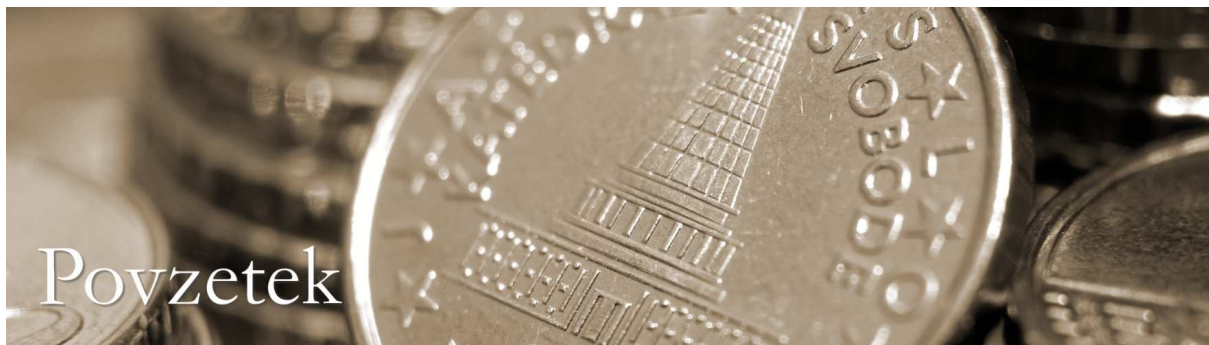
Obnova gradov z evropskimi sredstvi

Poslanstvo

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

Revizijsko poročilo

Obnova gradov z evropskimi sredstvi

Računsko sodišče je revidiralo smotrnost upravljanja Ministrstva za kulturo s sredstvi državnega proračuna za kohezijsko politiko, s katerimi je Ministrstvo za kulturo (v nadaljevanju: ministrstvo) financiralo projekte obnove kulturnih spomenikov oziroma javne kulturne infrastrukture v obdobju od vstopa Republike Slovenije v Evropsko unijo do konca leta 2008. Revizija je obsegala ocenjevanje učinkovitosti načrtovanja porabe sredstev za projekte, sofinancirane s sredstvi Evropske unije, iz dveh programskih obdobj, programskega obdobja od leta 2004 do 2006 in od leta 2007 do 2013, ter ocenjevanje uspešnosti ministrstva pri doseganju zastavljenih ciljev za projekte, sofinancirane s sredstvi Evropske unije, iz programskega obdobja od leta 2004 do 2006.

Računsko sodišče je *učinkovitost načrtovanja porabe sredstev* presojalo v štirih fazah: ustreznost in usklajenost dokumentov, ki so služili kot podlage za odločanje o porabi sredstev, ustreznost načrtovanega postopka izbora projektov, ustreznost izvedbe postopka izbora projektov ter ustreznost in pravilnost izvajanja projektov; pri tem so bile za programsko obdobje od leta 2004 do 2006 ocenjevane vse štiri faze, za programsko obdobje od leta 2007 do 2013 pa le prvi dve fazi, saj do konca obdobja, na katerega se revizija nanaša, postopek izbora projektov še ni bil izveden. Računsko sodišče meni, da je bilo ministrstvo pri načrtovanju porabe sredstev za projekte iz obeh programskih obdobj, sofinancirane s sredstvi Evropske unije, *delno učinkovito*.

V *programskem obdobju od leta 2004 do 2006* je Ministrstvo za kulturo z usklajenimi dokumenti ter pripravo izvedbenega dokumenta, ki upošteva določila strateških in programskih dokumentov, zagotovilo zadostne in ustrezne podlage za odločanje o projektih, sofinanciranih s sredstvi Evropske unije, in opredelilo jasen način izbire projektov. Pri opredelitvi kriterijev izbora projektov ni upoštevalo določil predpisa o izdelavi investicijske dokumentacije, saj niso bile izdelane ustrezne analize in variantne rešitve, iz katerih bi bil razviden med drugim tudi način upravljanja z gradovi po končani investiciji. S tem je ministrstvo tvegalo, da izbrani projekti zaradi neopredeljenega načina upravljanja ne bodo prispevali k doseganju zastavljenih ciljev.

Postopek izbora projektov je ministrstvo izvedlo v skladu z načrtovanim, vendar prispevek strokovne komisije za izbor projektov ni razviden, saj svojih odločitev ni dokumentirala in za ocenjevanje projektov ni imela na voljo ustreznih dokumentov. Pri izvedbi projektov je pogosto prihajalo do sprememb obsega del in načrtovanih vrednosti investicij, ki so bile določene v postopku potrditve projektov. Med izvajanjem investicij so bili gradbeni dnevniks pomanjkljivo vodeni, pri nekaterih investicijah je bilo ugotovljeno tudi nespoštovanje pogodbenih določil glede izplačil na podlagi končnih situacij in glede zaračunavanja pogodbenih kazni. V večini primerov je ministrstvo sicer zagotovilo celovite prenove, ne pa delovanja obnovljenih gradov, kar je tudi posledica dejstva, da ministrstvo pred odločitvijo o posamezni investiciji ni izdelalo dokumenta, iz katerega bi bil razviden način upravljanja gradu po končani investiciji.

V *programskem obdobju od leta 2007 do 2013* ministrstvo ni zagotovilo usklajenosti dokumentov, ki so predstavljali podlage za načrtovanje porabe sredstev, ker pri pripravi izvedbenega dokumenta ni v celoti upoštevalo določil Nacionalnega programa za kulturo 2008–2011. Ta namreč kljub temu, da naj bi opredeljeval le splošne prioritete kulturne politike, vsebuje že izbor projektov, za katere naj bi se zagotovila sredstva Evropske unije za njihovo obnovo. Če bo ministrstvo nadaljevalo postopke izbora projektov na podlagi takšnega izvedbenega dokumenta, obstaja tveganje, da se Nacionalni program za kulturo 2008–2011, kot strateški dokument razvojnega načrtovanja države, v tem delu ne bo uresničil. V tem programskem obdobju ministrstvo načrtuje izvajanje štirih aktivnosti, vendar je do konca obdobja, na katerega se nanaša revizija, pripravilo le en izvedbeni dokument za izvajanje dveh od štirih predvidenih aktivnosti. Ta je bil sprejet šele leto dni in pol po začetku izvajanja programskega obdobja, kriteriji, na podlagi katerih je bil pripravljen, pa niso znani. V programskem obdobju od leta 2007 do 2013 sta v primerjavi s programskim obdobjem od leta 2004 do 2006 predmet in obseg sredstev sofinanciranja bistveno razširjena in povečana, vendar ministrstvo svoje odločitve o razširitvi ni obrazložilo ali utemeljilo. Tudi v tem programskem obdobju ministrstvo med kriteriji za izbor projekta ni določilo, da mora imeti projekt vnaprej znanega upravljavca oziroma najemnika in pripravljen dokument, iz katerega bi bil razviden način upravljanja po končani investiciji; s tem ne zagotavlja delovanja obnovljenih kulturnih spomenikov in trajnosti obnov.

Ocena uspešnosti ministrstva pri doseganju zastavljenih ciljev petih projektov, sofinanciranih s sredstvi Evropske unije, ki jih je ministrstvo izvedlo v programskem obdobju od leta 2004 do 2006, je zajemala oceno uspešnosti ministrstva pri zagotavljanju povezanosti ciljev posameznih projektov s cilji instrumenta in primerjavo doseženih ciljev z načrtovanimi. Računsko sodišče meni, da je bilo ministrstvo pri doseganju zastavljenih ciljev *neuspešno*. Pri primerjavi doseženih ciljev z načrtovanimi je računsko sodišče ugotovilo, da ministrstvo pri nobenem od zastavljenih kazalnikov, razen pri številu obiskovalcev, ne izkazuje nobene dosežene vrednosti. Ministrstvo *ni doseglo načrtovane vrednosti kazalnika vpliva* (število ustvarjenih novih delovnih mest) in tudi *ni doseglo treh od štirih načrtovanih vrednosti kazalnikov rezultata* (število novih postelj, število sedežev, namenjenih predavanjem in seminarjem, ter povprečno število ur, ki jih je obiskovalec namenil nacionalnemu programu v letu). Edini kazalnik, ki ga je doseglo, je število obiskovalcev. Meri se ga lahko le pri enem projektu, saj je le en dokončan in ima upravljavca, vsi ostali projekti prenove kulturnih spomenikov namreč še niso v celoti zaključeni oziroma nimajo upravljavca. Povezanost kazalnikov projektov s kazalniki instrumenta je ministrstvo zagotovilo pri treh od štirih kazalnikov rezultata, ni pa je zagotovilo pri kazalniku vpliva in pri enem kazalniku rezultata, kar pomeni, da v teh primerih prispevek posameznega projekta k doseganju ciljev instrumenta na ravni vpliva in rezultata kot celote ni določen.

Za odpravo ugotovljenih nesmotnosti mora ministrstvo računskemu sodišču v roku 90 dni po prejemu poročila predložiti *odzivno poročilo*, ki mora poleg spremembe že sprejetega izvedbenega dokumenta za aktivnosti na kulturnih spomenikih in javni kulturni infrastrukturi v lasti Republike Slovenije in na novo sprejetega manjkajočega izvedbenega dokumenta za izvedbo aktivnosti na kulturnih spomenikih in javni kulturni infrastrukturi v lasti občin vsebovati tudi dokument, ki bo predstavljal načrtovane aktivnosti na področju ravnanja ministrstva s kulturnimi spomeniki in javno kulturno infrastrukturo, s katerim bo ministrstvo za vse štiri predvidene aktivnosti v programskem obdobju od leta 2007 do 2013 ponovno opredelilo cilje in aktivnosti, ki jih je treba izvesti za doseganje zastavljenih ciljev, odgovorne osebe in časovne roke za izvedbo. Za že izvedene projekte iz programskega obdobja od leta 2004 do 2006 mora ministrstvo tudi predložiti opis postopkov za sprejem manjkajočih programov ravnanja oziroma

dokumentov, iz katerih bo razviden način upravljanja z gradovi po končani investiciji, in opis postopkov ter načina oddaje gradov v najem oziroma upravljanje.

Računsko sodišče je ministrstvu podalo tudi *priporočili* za izboljšanje izvajanja projektov, sofinanciranih s sredstvi Evropske unije.

KAZALO

1. PREDSTAVITEV REVIZIJE	9
1.1	PODROČJE REVIZIJE 9
1.2	CILJ REVIZIJE.....12
1.3	PREDSTAVITEV MINISTRSTVA ZA KULTURO.....12
1.4	METODE DELA.....13
2. ALI JE MINISTRSTVO ZA KULTURO UČINKOVITO NAČRTOVALO PORABO SREDSTEV	14
2.1	DOKUMENTI KOT PODLAGA ZA FINANCIRANJE OBNOV V OBEH PROGRAMSKIH OBDOBJIH 14
2.1.1	Usklajenost dokumentov v programskem obdobju od leta 2004 do 2006.....19
2.1.2	Usklajenost dokumentov v programskem obdobju od leta 2007 do 2013 in primerjava programskih obdobj 21
2.2	POSTOPKI V PROGRAMSKEM OBDOBJU OD LETA 2004 DO 2006.....23
2.2.1	Načrtovanje postopka izbora projektov in sredstev za financiranje obnov 23
2.2.2	Izvedba postopka izbora projektov za financiranje 28
2.2.3	Izvajanje projektov obnove kulturnih spomenikov 30
2.2.3.1	Grad GRAD 33
2.2.3.2	Grad PTUJ-KONJUŠNICA 38
2.2.3.3	Grad PIŠECE..... 40
2.2.3.4	Grad SNEŽNIK in pristave gradu 42
2.2.3.5	Grad NEGOVA 45
2.3	POSTOPKI V PROGRAMSKEM OBDOBJU OD LETA 2007 DO 2013.....48
2.3.1	Načrtovanje postopka izbora projektov in sredstev za financiranje obnov 48
2.3.1.1	Neposredna potrditev operacije 51
2.3.1.2	Javni razpis 54
3. ALI JE BILO MINISTRSTVO ZA KULTURO USPEŠNO PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV	56
3.1	DOSEGANJE ZASTAVLJENIH CILJEV PROJEKTOV, SOFINANCIRANIH S SREDSTVI EVROPSKE UNIJE.....56

3.2	POVEZANOST CILJEV PROJEKTOV, SOFINANCIRANIH S SREDSTVI EVROPSKE UNIJE, S CILJI INSTRUMENTA 1.4.4	59
4.	MNENJE	61
5.	ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA	64
6.	PRIPOROČILA	66

1. PREDSTAVITEV REVIZIJE

Revizija obnove gradov z evropskimi sredstvi je revizija o smotrnosti upravljanja Ministrstva za kulturo s sredstvi državnega proračuna za kohezijsko politiko za financiranje projektov obnove kulturnih spomenikov oziroma javne kulturne infrastrukture (v nadaljevanju: EU projekti). Sklep o izvedbi revizije¹ je bil izdan 13. 10. 2008. Pravno podlago za izvedbo revizije predstavljata Zakon o računskem sodišču² (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Poslovnik Računskega sodišča Republike Slovenije³.

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴.

1.1 Področje revizije

Področje revizije je upravljanje ministrstva s sredstvi za financiranje EU projektov:

- *EU projekti* v programskem obdobju od leta 2004 do 2006 predstavljajo projekte obnove kulturnih spomenikov (gradov), ki so v lasti Republike Slovenije, v programskem obdobju od leta 2007 do 2013 pa projekte obnove kulturnih spomenikov v lasti Republike Slovenije, občin in zasebnikov ter javne kulturne infrastrukture (to je nepremičnin, ki so v javni lasti in so namenjene kulturi) v lasti Republike Slovenije in občin.
- *Sredstva državnega proračuna za kohezijsko politiko*⁵ so pravice porabe, zagotovljene na postavkah namenskih sredstev Evropske unije za kohezijsko politiko in na postavkah slovenske udeležbe za sofinanciranje kohezijske politike, določene v državnem proračunu. Čeprav so se ta v delu, ki pokriva sofinanciranje iz strukturnih skladov, v programskem obdobju od leta 2004 do leta 2006 imenovala sredstva strukturne politike⁶, zaradi lažje razumljivosti v revizijskem poročilu za obe programski obdobji uporabljamo izraz sredstva državnega proračuna za kohezijsko politiko. To so torej sredstva, s katerimi se financirajo EU projekti in predstavljajo sofinanciranje iz Evropskega strukturnega sklada

---

¹ Št. 1220-4/2008-3.

² Uradni list RS, št. 11/01.

³ Uradni list RS, št. 91/01.

⁴ Uradni list RS, št. 41/01.

⁵ 19. točka prvega odstavka 3. člena Uredbe o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2007–2013 (Uradni list RS, št. 41/07).

⁶ V skladu z 2. členom Uredbe o izvajanju postopkov pri porabi sredstev strukturne politike v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 7/06) so sredstva strukturne politike pravice porabe, zagotovljene na postavkah namenskih sredstev Evropske unije za strukturno politiko in na postavkah slovenske udeležbe za strukturno politiko, določene v državnem proračunu.

za regionalni razvoj (v nadaljevanju: ESRR) in državnega proračuna.

- *Upravljanje* s temi sredstvi pomeni proces, ki zajema načrtovanje predvidenih sredstev, načrtovanje in izvajanje postopkov dodelitve teh sredstev, izvedbo projektov, porabo in nadzor nad temi sredstvi ter na koncu še spremljanje in poročanje o doseganju ciljev, ki jih ministrstvo želi s projekti doseči.

Revizija se nanaša na obdobje od vstopa Republike Slovenije v Evropsko unijo (1. 5. 2004) do konca leta 2008.

V obdobju, na katerega se nanaša revizija, se prepletata dve programski obdobji kohezijske politike: programsko obdobje od leta 2004 do 2006 in programsko obdobje od leta 2007 do 2013. Odgovornosti in pristojnosti ministrstva v postopkih upravljanja s sredstvi ESRR so bile v programskem obdobju od leta 2004 do 2006 določene z Enotnim programskim dokumentom Republike Slovenije 2004–2006⁷ (v nadaljevanju: EPD) in Uredbo o izvajanju porabe sredstev strukturne politike v Republiki Sloveniji⁸, ki je bila spremenjena z Uredbo o izvajanju postopkov pri porabi sredstev strukturne politike v Republiki Sloveniji⁹ (v nadaljevanju: Uredba o izvajanju za programsko obdobje od leta 2004 do 2006). V programskem obdobju od leta 2007 do 2013 pa porabo sredstev ESRR opredeljujejo Nacionalni strateški referenčni okvir¹⁰ (v nadaljevanju: NSRO), Operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013¹¹ (v nadaljevanju: OP RRP) in Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2007–2013¹² (v nadaljevanju: Uredba o izvajanju za programsko obdobje od leta 2007 do 2013).

S sredstvi ESRR je ministrstvo v obeh programskih obdobjih sofinanciralo projekte obnove kulturnih spomenikov oziroma javne kulturne infrastrukture. Slika 1 prikazuje področje revizije ločeno za obe programski obdobji. V obdobje, na katerega se nanaša revizija, sodi programsko obdobje od leta 2004 do 2006¹³ in prvi dve leti programskega obdobja od leta 2007 do 2013.

⁷ Izdan decembra 2003 in spremenjen decembra 2005. Potrjen z Odločbo z dne 08/VIII/2006 o spremembi Odločbe Komisije o odobritvi Enotnega programskega dokumenta za strukturno pomoč skupnosti v okviru cilja 1 v Sloveniji CCI 2003 SI 16 1 do 001 z oznako K(2006) 3673. Odločba Komisije o spremembi Odločbe formalno potrjuje spremembo Enotnega programskega dokumenta Republike Slovenije za programsko obdobje 2004-2006, ki jo je 16. 12. 2006 potrdil Nadzorni odbor EPD Republike Slovenije in 22. 12. 2006 na 54. redni seji Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada RS).

⁸ Uradni list RS, št. 30/04, 48/04, 87/04, 39/05.

⁹ Uradni list RS, št. 7/06.

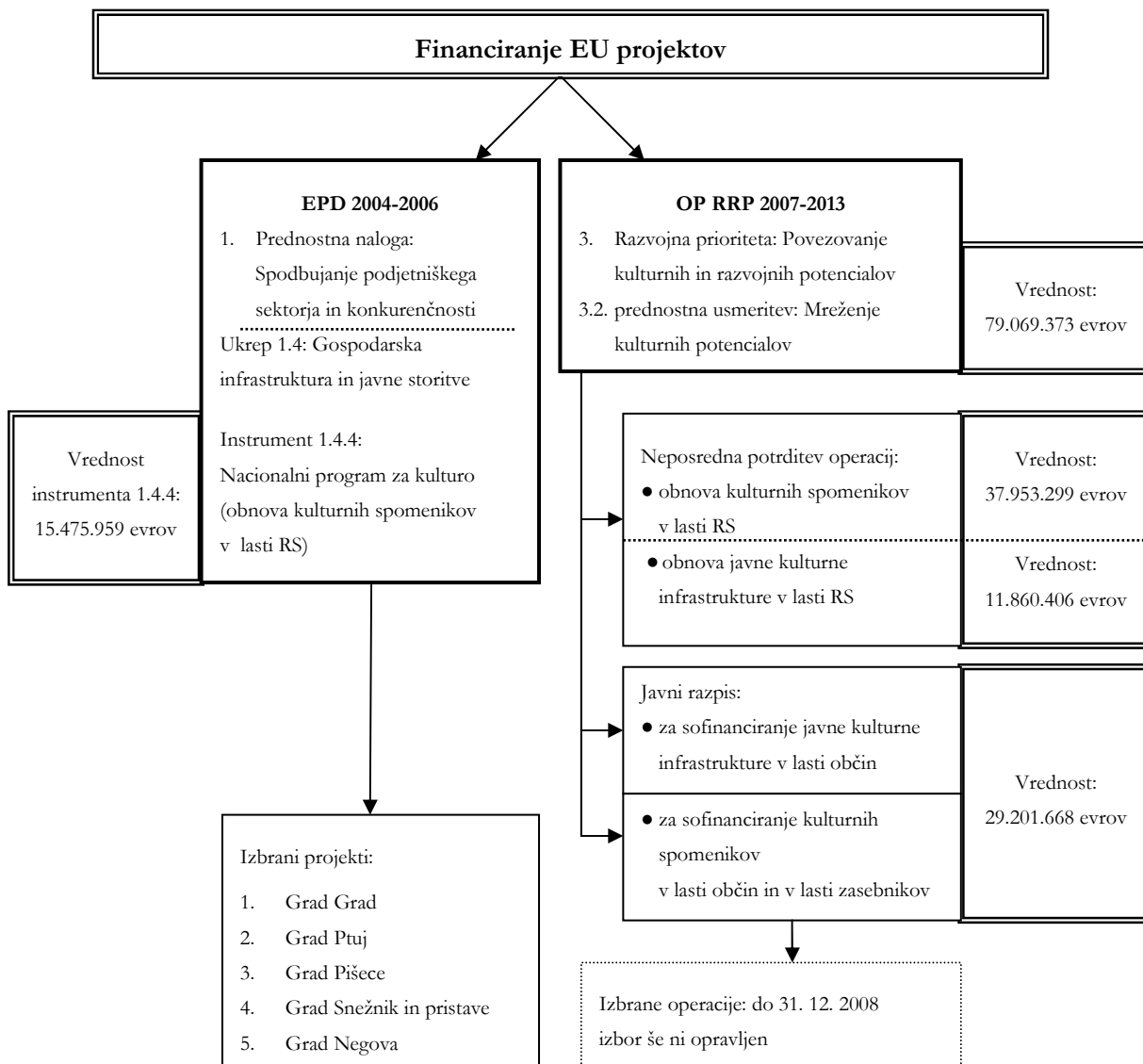
¹⁰ Evropska komisija je 18. 6. 2007 potrdila Nacionalni strateški okvir 2007-2013, Ljubljana, 16. 5. 2007.

¹¹ Evropska komisija potrdila dne 27. 8. 2007.

¹² Uradni list RS, št. 41/07.

¹³ Do 31. 12. 2008.

Slika 1: Področje revizije

Vir: prikaz Računskega sodišča Republike Slovenije na podlagi EPD, OP RRP, Sklepa o razdelitvi sredstev ESRR 2007–2013 in sredstev sofinanciranja Ministrstva za kulturo ter podatkov ministrstva.

1.2 Cilj revizije

Cilj revizije je izrek mnenja o smotrnosti upravljanja ministrstva s sredstvi za financiranje EU projektov. Pri tem smo odgovarjali na vprašanja, ali je ministrstvo učinkovito načrtovalo porabo sredstev državnega proračuna za kohezijsko politiko za financiranje EU projektov in v skladu s tem izvajalo EU projekte ter ali je bilo ministrstvo uspešno pri doseganju zastavljenih ciljev za EU projekte.

V okviru *učinkovitosti načrtovanja porabe sredstev za EU projekte* smo presojali skladnost programskih in izvedbenih dokumentov ministrstva z obstoječimi strateškimi in drugimi pomembnimi dokumenti, ki sta jih v okviru svojih pristojnosti sprejela Državni zbor Republike Slovenije in Vlada RS. Ocena skladnosti dokumentov je bila podlaga za nadaljnjo presojo postopkov načrtovanja porabe sredstev za EU projekte, načina izvedbe projektov in izbora najustrežnejših projektov za doseganje ciljev instrumenta (1.4.4 za programsko obdobje od leta 2004 do 2006) oziroma prednostne usmeritve (3.2 za programsko obdobje od leta 2007 do 2013) ter dokumentiranja in načina preverjanja njihovega izvajanja. Učinkovitost načrtovanja smo presojali za obe programski obdobji. Predmet sofinanciranja pri prednostni usmeritvi 3.2 je precej širši, kot je bil pri instrumentu 1.4.4, saj je ta zajemal le kulturne spomenike v lasti Republike Slovenije, medtem ko je v okviru prednostne usmeritve 3.2 predvideno še financiranje obnov javne kulturne infrastrukture v lasti Republike Slovenije in občin ter kulturnih spomenikov v lasti občin in zasebnikov. Zaradi razlike tako v predmetu sofinanciranja kot v obsegu predvidenih sredstev med instrumentom 1.4.4 in prednostno usmeritvijo 3.2 smo revizijo zasnovali tako, da smo načrtovanje porabe sredstev ocenjevali v štirih fazah. S tem smo pridobili primerljive podatke med obema proučevanima obdobjema, ki so omogočali, da smo ugotavljali nastale razlike med obdobjema in kontinuiteto dela ministrstva v teh dveh obdobjih.

Oceno uspešnosti ministrstva pri doseganju zastavljenih ciljev za EU projekte smo omejili na programsko obdobje od leta 2004 do 2006. V obdobju, na katerega se nanaša revizija (do 31. 12. 2008), so bili izvedeni in zaključeni le projekti iz programskega obdobja od leta 2004 do 2006, medtem ko postopki za izbor EU projektov iz programskega obdobja od leta 2007 do 2013 še niso bili izvedeni.

1.3 Predstavitev Ministrstva za kulturo

Ministrstvo za kulturo opravlja naloge na področjih ustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih vrednot, medijev ter skrbi za uveljavljanje, razvoj in promocijo slovenskega jezika.¹⁴ Sestavljajo ga Direktorat za umetnost, Direktorat za kulturno dediščino in Direktorat za medije.¹⁵

V obdobju, na katerega se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije so bili za delovanje ministrstva odgovorni:

- do 3. 12. 2004 ministrica Andreja Rihter,
- od 3. 12. 2004 do 21. 11. 2008 minister dr. Vasko Simoniti in
- od 21. 11. 2008 ministrica Majda Širca Ravnikar.

¹⁴ 33. člen Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05-UPB4).

¹⁵ 13. člen Uredbe o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih (Uradni list RS, št. 58/03, 81/03, 109/03, 43/04, 138/04, 35/05, 60/05, 72/05, 112/05, 49/06, 140/06, 9/07, 33/08, 66/08, 88/08).

Notranje organizacijske enote ministrstva, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo z EU projekti, so naslednje:

- Večina nalog sodi v *Direktorat za kulturno dediščino*, ki opravlja upravne naloge na področju kulturne dediščine, spremlja razvoj celovitega sistema varstva kulturne dediščine in pripravlja sistemske rešitve za varstvo dediščine, vodi register ter zagotavlja razvoj informacijskega sistema in dokumentiranja kulturne dediščine. Naloge, vezane na EU projekte, so predvsem izvajanje evropskih namenskih programov za kulturo s svojega delovnega področja ter izvajanje postopkov in spremljanje projektov, povezanih s financiranjem iz evropskih strukturnih skladov, ter še posebej upravljanje s kulturnimi spomeniki, ki so v lasti Republike Slovenije.
- *Sektor za evropske zadeve in kulturni razvoj* opravlja naloge v zvezi z EU projekti na področju kulture, sodelovanje z mednarodnimi organizacijami, vrednotenje, razvoj in dokumentiranje kulturne politike. Na področju strukturne in kohezijske politike skrbi za organizacijo in koordinacijo aktivnosti, za analitično delo, evalvacijo in oblikovanje ukrepov za izboljšanje stanja na področju črpanja sredstev ter za vključevanje in obveščanje direktoratskih in organizacijskih enot v aktivnosti s tega področja.
- *Ekonomsko finančni sektor* je v programskem obdobju od leta 2004 do 2006 skrbel za pripravo odredb za izplačila iz proračuna in za pripravo zahtevkov za povračilo. V programskem obdobju od leta 2007 do 2013 sodijo med naloge, pristojnosti in odgovornosti tega sektorja še naloge upravičenca v skladu s 7. členom uredbe o izvajanju za programsko obdobje 2007–2013. *Kontrolor*, zadolžen za upravljalna preverjanja¹⁶ in pripravo poročila o teh preverjanjih, je v programskem obdobju od leta 2004 do 2006 deloval v okviru ekonomsko finančnega sektorja, v programskem obdobju od leta 2007 do 2013 pa v sektorju za evropske zadeve in kulturni razvoj.

1.4 Metode dela

Pri izvedbi revizije smo uporabili predvsem naslednje metode:

- proučevanje pravnih podlag in dokumentacije s področja revizije,
- intervjuji s predstavniki ministrstva,
- opomnik za ogled investicije ter ogled investicije.

Okvir delovanja državnih upravnih organov predstavlja pravne in druge podlage, ki so tako s pravnega kot z vsebinskega pogleda za odločitve ministrstva ključnega pomena. Njegove odločitve so izhajale iz različnih dokumentov in ker so zakonske podlage za obe programske obdobji skoraj enake, smo usklajenosti strateških, programskih in izvedbenih dokumentov ministrstva presojali za vsako programsko obdobje posebej, predstavljamo pa jih v eni točki. Želeli smo predstaviti razlike med obdobjema in oceniti kontinuiranost izvajanja začrtane politike obnov kulturnih spomenikov iz prejšnjega programskega obdobja. Oceno ostalih faz načrtovanja porabe sredstev (načrtovanje postopkov izbora in izvedbe izbora projektov ter njihovo izvajanje) predstavljamo ločeno za vsako programsko obdobje posebej.

---

¹⁶ Upravljalna preverjanja so določena s 60(b) členom Uredbe 1083/2006/ES in drugim do petim odstavkom 13. člena Uredbe 1828/2006/ES.

2. ALI JE MINISTRSTVO ZA KULTURO UČINKOVITO NAČRTOVALO PORABO SREDSTEV

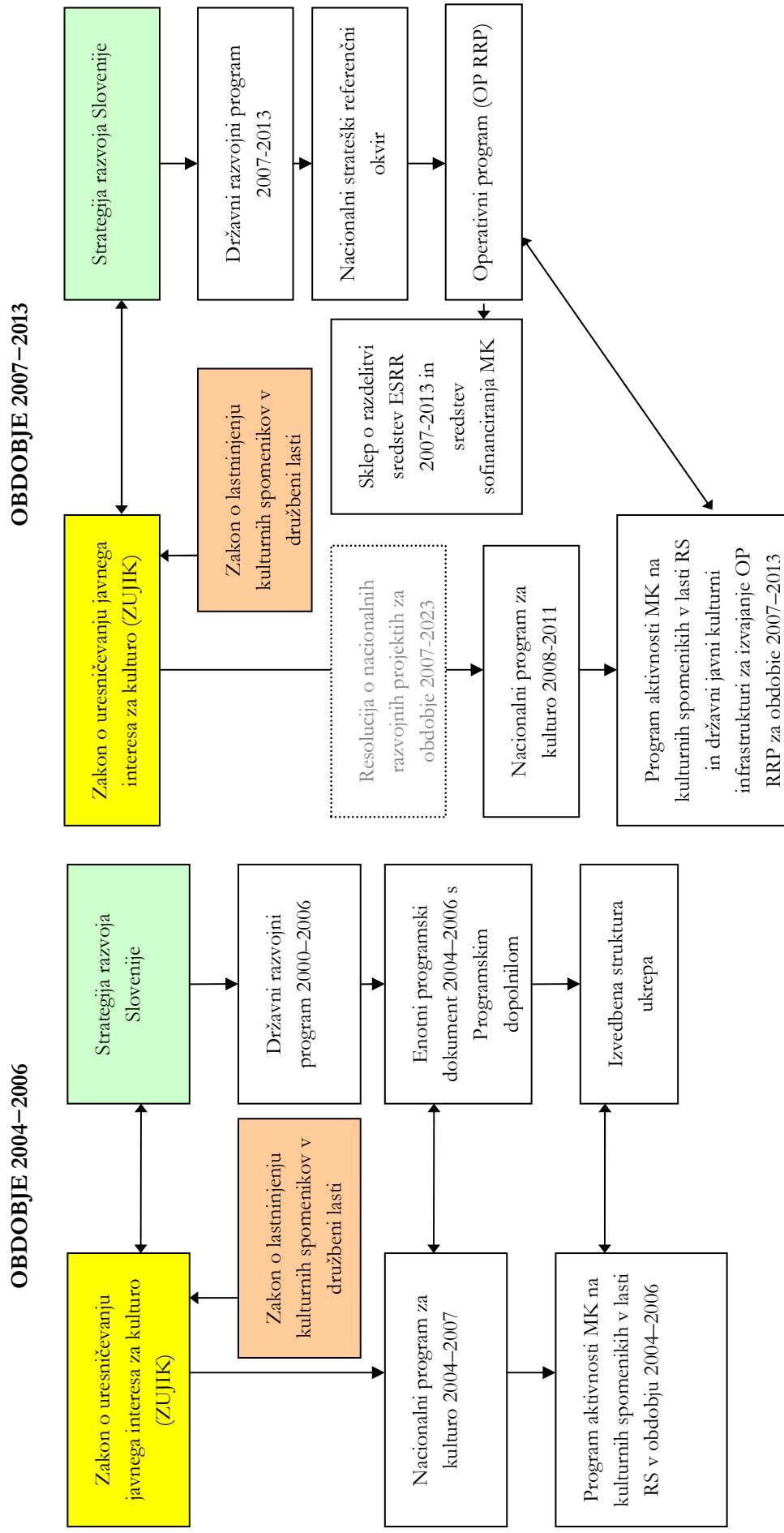
Presojanje učinkovitosti načrtovanja porabe sredstev za EU projekte je bilo usmerjeno v ocenjevanje izvedbenih dokumentov ministrstva, ustreznosti načrtovanja porabe sredstev, opredelitve načina za izvedbo oziroma izbora najustrežnejših projektov za doseganje ciljev, dokumentiranje teh sprejetih odločitev ter preverjanje izvedbe postopkov izbora projektov in izvajanja teh projektov. Učinkovitost načrtovanja porabe sredstev za financiranje EU projektov in izvajanja EU projektov smo presojali v štirih fazah in za vsako oblikovali naslednje kriterije za presojo:

1. *Ustreznost in usklajenost dokumentov*: obstoj in usklajenost strateških in programskih dokumentov kot podlag za odločanje o porabi sredstev, obstoj izvedbenih dokumentov, ki jih je pripravilo ministrstvo, in upoštevanje določil strateških in programskih dokumentov pri njihovi pripravi, opredelitev načina izbora projektov in obstoj ter ažurnost ustrezne evidence.
2. *Ustreznost načrtovanega postopka izbora projektov*: obstoj opisov potrebnih del in njihovih ocenjenih vrednosti, načrtovanje sredstev, določitev načinov ocenjevanja prispevka izbranih projektov k doseganju zastavljenih ciljev, določitev kriterijev za izbor projektov (meril in pogojev), opredelitev načinov spremljanja doseganja ciljev in vzpostavitev sistema poročanja o doseganju zastavljenih ciljev.
3. *Ustreznost izvedbe postopka izbora projektov in pravilnost izvedbe javnega razpisa za izbor operacij*: izvedba postopka izbora projektov v skladu z načrtovanim, izvedba javnega razpisa v skladu s predpisi in z določili razpisne dokumentacije.
4. *Ustreznost in pravilnost izvajanja projektov*: izvedba projektov v skladu z načrti, vzpostavitev pogojev za doseganje zastavljenih ciljev na ravni posameznega projekta, izvedba projektov v skladu s sklenjenimi pogodbami in predpisi s področja urejanja javnih financ, javnega naročanja, graditve objektov in pravil glede izvajanja evropske kohezijske politike.

2.1 Dokumenti kot podlaga za financiranje obnov v obeh programskih obdobjih

Ravnanje s kulturno dediščino Republike Slovenije je bilo obravnavano in urejeno v obeh programskih obdobjih v različnih dokumentih in predpisih. Zaradi preglednosti in medsebojnih povezav predstavljamo na sliki 2 strateške, programske in izvedbene dokumente, ki so vplivali na financiranje obnov, ločeno za obe programske obdobje, ki sta bili predmet te revizije.

Slika 2: Dokumenti kot podlage za financiranje obnov v obeh programskih obdobjih

Vir: povzeto po dokumentih na sliki 2.

Temeljni strateški dokument, ki opredeljuje vizijo in cilje razvoja Republike Slovenije v obeh programskih obdobjih, je *Strategija razvoja Slovenije*¹⁷, ki kot enega izmed ukrepov določa celostno ohranjanje in razvijanje kulturne dediščine in njeno povezovanje s sodobnim življenjem in ustvarjanjem.

Za *programsko obdobje od leta 2004 do 2006* je veljal *Državni razvojni program 2001–2006*¹⁸, v okviru katerega je predviden program razvoja kulture in ohranjanje naravne in kulturne dediščine kot dejavnika razvojnega zaposlovanja na regionalni ravni, ki obsega vzdrževanje in upravljanje kulturne dediščine na območjih s posebnimi razvojnimi problemi. Temeljni predpis s tega področja je *Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo*¹⁹ (v nadaljevanju: ZUJIK), ki med drugim določa, da je nacionalni program za kulturo strateški dokument razvojnega načrtovanja države, ki postavi cilje in prioritete kulturne politike. Resolucija o *Nacionalnem programu za kulturo 2004–2007*²⁰ (v nadaljevanju: Nacionalni program za kulturo 2004–2007) zagotavlja pogoje za trajnostni in celostni razvoj slovenske kulture. Na področju varstva kulturne dediščine določa kot peti cilj zagotoviti kulturni dediščini vlogo dejavnika v gospodarskem razvoju ter vlogo spodbujevalca trajnostnega razvoja in kakovosti življenja. Med ukrepe za doseganje tega cilja sodi obnova in oživljanje izbranih tipov kulturne dediščine (gradovi in dvorci) in prednostna podpora izvajalcem, ki za obnovo kulturnih spomenikov pridobijo sredstva evropskih skladov.

Med dokumente, ki določajo pravila za izvajanje evropske kohezijske politike, sodijo EPD in Programsko dopolnilo Republike Slovenije za obdobje 2004–2006²¹ (v nadaljevanju: Programsko dopolnilo) in izvedbena struktura ukrepa²². Obnova kulturnih spomenikov je bila uvrščena v 1. prednostno nalogo: Spodbujanje podjetniškega sektorja in konkurenčnosti, v ukrep 1.4: Gospodarska infrastruktura in javne storitve, katerega *splošni cilj* je povečati obseg javnih naložb v infrastrukturo in storitve z neposrednim ekonomskim učinkom na promocijo projektov, ki izhajajo iz ukrepov 1.1., 1.2. in 1.3. in ustvariti sinergije z zasebnimi vlaganji v poslovnih conah, izobraževalnih in razvojno-raziskovalnih programih ter turističnih destinacijah. *Specifični cilj* tega ukrepa, ki se uresničuje tudi z obnovo kulturnih spomenikov, je povečati naložbe v javno infrastrukturo, promet, rekreacijske in kulturne objekte, ki bodo podpirali razvoj turističnih destinacij in kakovost turističnih proizvodov. Obnovo kulturnih spomenikov je ministrstvo kot eden od upravičencev²³ ukrepa 1.4 izvajalo z instrumentom 1.4.4 Nacionalni program za kulturo²⁴. Hkrati

---

¹⁷ Sprejeta na 30. redni seji Vlade RS dne 23. 6. 2005.

¹⁸ http://www.svlr.gov.si/si/delovna_podrocja/drzavni_razvojni_program/, 1. 11. 2008.

¹⁹ Uradni list RS, št. 96/02 in ZUJIK-UPB1, Uradni list RS, št. 77/07, 56/08.

²⁰ Uradni list RS, št. 28/04.

²¹ Zadnja sprememba maj 2008.

²² Spremembe z dne 21. 4. 2004, 18. 5. 2004, 19. 5. 2004, 27. 5. 2005, 12. 8. 2005, 13. 10. 2005, 9. 11. 2005, 22. 2. 2006, 5. 6. 2006, 25. 8. 2006, 7. 8. 2006 in 14. 6. 2007.

²³ V skladu s šestim odstavkom 3. člena uredbe o izvajanju za programsko obdobje od leta 2004 do 2006 je končni upravičenec v okviru EPD neposredni ali posredni proračunski uporabnik v skladu s predpisom ministra, pristojnega za finance, ki odobri državno pomoč ali izvede projekt.

²⁴ V skladu s 2. členom Uredbe o izvajanju za programsko obdobje od leta 2004 do leta 2006 je instrument javni razpis, program, ki je zbir vsebinsko enakih projektov in se izvaja v okviru ukrepa 1.3. ter 2. prednostne naloge iz EPD, program v okviru tehnične pomoči, ki obsega finančni načrt posameznega sklopa sorodnih aktivnosti za celotno obdobje izvajanja EPD, javno naročilo ali javno povabilo. Instrument se lahko izvaja tudi v okviru nacionalnega oziroma sektorskega programa ali sheme državnih pomoči.

se je ministrstvo pri izvajanju tega instrumenta pojavljalo še v vlogi nosilca proračunske postavke²⁵ in končnega prejemnika²⁶.

Z instrumentom 1.4.4 je ministrstvo s sredstvi ESRR sofinanciralo projekte prenove kulturnih spomenikov, ki so na podlagi 2. člena *Zakona o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lasti*²⁷ (v nadaljevanju: ZLKSDL) prešli v last in upravljanje države. Na podlagi 4. člena ZLKSDL je ministrica za kulturo določila *Program aktivnosti na kulturnih spomenikih v lasti Republike Slovenije* (v nadaljevanju: Program aktivnosti 2004–2006), ki naj bi se izvajale v tem proračunskem obdobju. Program aktivnosti 2004–2006 je vseboval predvidena potrebna obnovitvena dela in finančne ocene teh del v letih 2004, 2005 in 2006 za vseh 43 kulturnih spomenikov v lasti Republike Slovenije in so navedeni v Prilogi 1 k ZLKSDL.

V programskem obdobju od leta 2007 do 2013 je izvedbeni dokument razvojnega načrtovanja *Državni razvojni program Republike Slovenije za obdobje 2007–2013*²⁸, ki v okviru povezovanja ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja kot eno izmed prioritiet navaja spodbujanje razvoja kulture in kulturne dediščine. *Resolucija o Nacionalnem programu za kulturo 2008–2011*²⁹ (v nadaljevanju: Nacionalni program za kulturo 2008–2011), kot strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike, s katerim so določene splošne prioritete kulturne politike, na področju nepremične kulturne dediščine kot enega od ciljev določa celostno ohranjanje in razvoj kulturne dediščine ter njeno povezovanje s sodobnim življenjem in ustvarjanjem. Podobne usmeritve so tudi v *Resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023*, ki na področju kulture vsebuje Projekt povezovanja naravnih in kulturnih potencialov Krasa, v okviru katerega je predvidena gradnja Evropskega parka krasa, obnova objektov kulturne dediščine v zavarovanem območju Kobilarne Lipica in investicije v povečano kakovost turistične infrastrukture, investicije za ohranjanje kulturne dediščine na širšem območju Škocjanskih jam, investicije v obnovo Štanjela in vzpostavitev regijskega kraškega parka.

Nacionalni program za kulturo 2008–2011 med ukrepi navaja:

- izvedbo dejavnosti za identifikacijo pomembnejših projektov obnove in oživljanja kulturnih spomenikov, ki so v lasti države, občin in zasebnikov;
- obnovo in oživitev kulturnih spomenikov v lasti Republike Slovenije v skladu z ZLKSDL in programom aktivnosti ministrstva; kot prednostno navaja ureditev *gradov Bled, Dornava in Negova, Vile Vipolže in Železarne na Dvoru* ter po možnosti tudi drugih kulturnih spomenikov državnega pomena in pridobitev evropskih sredstev za ta namen;
- prednostno podporo projektom, ki prispevajo k doseganju ciljev OP RRP, ter pridobitev evropskih sredstev za ta namen;
- obnovo in oživitev *Kobilarne Lipica* ter pridobitev evropskih sredstev za ta namen;

²⁵ V skladu s petim odstavkom 3. člena uredbe o izvajanju za programsko obdobje od leta 2004 do 2006 je nosilec proračunske postavke neposredni uporabnik državnega proračuna, ki ima v posebnem delu proračuna zagotovljena sredstva strukturne politike. Deluje v skladu z navodili organa upravljanja, plačilnega organa, posredniškega telesa ter v skladu s sklenjenimi sporazumi in drugimi akti

²⁶ V skladu z devetim odstavkom 3. člena uredbe o izvajanju za programsko obdobje od leta 2004 do 2006 je končni prejemnik tisti, ki prejeme sredstva strukturne politike.

²⁷ Uradni list RS, št. 89/99, pop. 107/99.

²⁸ Ljubljana, marec 2008.

²⁹ Uradni list RS, št. 35/08.

- obnovo in oživitev kulturnih spomenikov v krajinskem parku *Škočjanske jame* in v *Štanjelu* kot delov resolucijskega projekta Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov Krasa
- obnova in oživitev *Partizanske bolnišnice Franja*.

Med programske dokumente, ki urejajo postopke sofinanciranja obnove javne kulturne infrastrukture v obdobju od leta 2007 do 2013 s sredstvi ESRR, sodita NSRO in OP RRP. Z NSRO so opredeljene nacionalna strategija in prednostne naloge Republike Slovenije za kohezijsko politiko v programskem obdobju od leta 2007 do 2013. V NSRO je naveden način porabe sredstev, prejetih od Evropske unije za zagotavljanje rasti in delovnih mest, v sedemletnem obdobju. Vsebuje prednostne naloge, okvirno letno dodelitev sredstev in seznam operativnih programov. OP RRP, v okviru katerega je na voljo 1.710 milijonov evrov sredstev ESRR, predstavlja skupni programski dokument Republike Slovenije in Evropske unije, katerega namen je podpirati tiste usmeritve, ki povečujejo konkurenčnost, gospodarsko in teritorialno kohezijo oziroma zmanjšujejo regionalne razlike, vse v skladu z načeli trajnostnega razvoja. Ključna usmeritev v izvajanju OP RRP je doseči cilj inovativne, dinamične in odprte Slovenije, z razvitimi regijami in konkurenčnim, na znanju temelječim gospodarstvom. OP RRP sestavlja pet razvojnih prioritet, sofinanciranje obnove javne kulturne infrastrukture sodi v okvir tretje razvojne prioritete Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov, za katero je namenjenih 15,4 odstotka vseh sredstev. Usmerja se pretežno v investicijske projekte nacionalnega pomena, in sicer v turistično gospodarstvo, kulturne spomenike oziroma objekte kulturne dediščine, druge kulturne objekte ter v športno-rekreacijske objekte. Cilj navedene razvojne prioritete je ohranjanje in povezava naravnih in kulturnih potencialov za razvoj turizma in rekreacije in združuje tri prednostne usmeritve: dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva, mreženje kulturnih potencialov in športno-rekreacijska infrastruktura.

Prednostna usmeritev 3.2 *Mreženje kulturnih potencialov* predstavlja 3,9 odstotka vseh sredstev OP RRP. Njen namen je doseči večje vključevanje kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture v razvojno in prostorsko načrtovanje in tako izkoristiti razvojne prednosti in priložnosti, da se tako kulturna dediščina kot javna kulturna infrastruktura več in bolj kakovostno vključita v gospodarsko-turistično rabo in v podporo razvoju ter prispevata k večanju zaposlitvenega potenciala zlasti v storitvenem sektorju in k boljši prepoznavnosti Slovenije. Projekti bodo usmerjeni v oživljanje kulturne dediščine ter dopolnjevanje mreže javne kulturne infrastrukture, da bi se ustvarile nove možnosti za trajnostni razvoj podeželskih regij in urbanih središč. Projekti bodo prispevali k nastanku novih delovnih mest v povezavi z gospodarsko-turističnim razvojem ter s poudarkom na kulturni revitalizaciji mest, območij na podeželju in zavarovanih območjih oziroma kulturi kot podlagi za mestni in podeželski razvoj, katere cilj je zagotoviti dostopnost ustrezne javne kulturne infrastrukture.

Kot izvedbeni dokument, ki predstavlja podlago za izbor projektov za prenovo, je ministrstvo pripravilo *Program predvidenih aktivnosti na kulturnih spomenikih v lasti Republike Slovenije in državni javni kulturni infrastrukturi v lasti Republike Slovenije za izvajanje OP RRP za obdobje 2007–2013* (v nadaljevanju: Program aktivnosti 2007–2013), v katerem je navedeno:

- prioritete naloge so izvedba javnega razpisa za pravno pomoč, izdelava javnih razpisov za oddajo spomenikov v dolgoročni najem, izdelava investicijske in projektne dokumentacije ter izdelava konservatorsko-restavratorskih projektov;
- pri izboru projektov so bili prioriteto upoštevani projekti z znanim najemnikom oziroma predvideno funkcionalnostjo;
- vsebuje merila za izbor projektov, ki so v skladu s tistimi, ki jih je potrdil nadzorni odbor in na podlagi katerih bo strokovna komisija ministrstva določila prioriteten vrstni red;

- vsebuje načrtovane obnove v letih 2007–2015 za naslednje objekte:
  - osem kulturnih spomenikov v lasti Republike Slovenije na "prednostni listi": grad Strmol s parkom, Rimske toplice-Zdraviliški park, Kobilarna Lipica, grad Bled, Vila Vipolže in vrt, grad Negova (III. Faza), grad Socerb in grad Rihemberk,
  - šest kulturnih spomenikov v lasti Republike Slovenije na rezervni listi: dvorec Dornava, grad Borl, grad Viltuš, samostan Kostanjevica na Krki, Muzej na prostem v Rogatcu in grad Gradac,
  - dva objekta javne kulturne infrastrukture v lasti Republike Slovenije na "prednostni listi": Metelkova 22 in Narodna galerija,
  - tri objekti javne kulturne infrastrukture v lasti Republike Slovenije na rezervni listi: SNG Drama Ljubljana, Prirodoslovni muzej in Narodni muzej.

S *Sklepom o razdelitvi sredstev ESRR 2007–2013 in sredstev sofinanciranja Ministrstva za kulturo* je ministrstvo razpoložljiva sredstva za izvajanje prednostne usmeritve 3.2. razdelilo na štiri aktivnosti, s katerimi namerava zagotavljati cilje prednostne usmeritve 3.2:

- obnove kulturnih spomenikov v lasti Republike Slovenije,
- obnove javne kulturne infrastrukture v lasti Republike Slovenije,
- obnove kulturnih spomenikov v lasti občin in zasebnikov in
- obnove javne kulturne infrastrukture v lasti občin.

Obstoj in usklajenost dokumentov predstavljata predpogoja za učinkovito načrtovanje sredstev in za opredelitev načina izbora projektov. Za obe programske obdobji smo preverili obstoj in usklajenost ključnih strateških in programskih dokumentov, ki so predstavljali podlago za pripravo izvedbenih dokumentov v tistih delih, kjer opredeljujejo obnove kulturnih spomenikov in javne kulturne infrastrukture. Vzpostavljena ustrezna evidenca nepremičnega premoženja, namenjenega za kulturo (na primer evidenca javne kulturne infrastrukture ali register nepremične kulturne dediščine), bi po naši oceni predstavljala ustrezno podlago za izbor projektov. Zato smo preverili njen obstoj in ažurnost ter ali je način izbire projektov za obnovo temeljil na ustrezni evidenci. Preverili smo tudi, ali je ministrstvo pripravilo izvedbene dokumente in ocenili njihovo ustreznost kot podlage za odločanje o izboru projektov ter zasnovi dokumentov med obema obdobjema in ugotavljali razlike med njima.

2.1.1 Usklajenost dokumentov v programskem obdobju od leta 2004 do 2006

Pri pregledu obstoja in primerjavi usklajenosti strateških in programskih dokumentov v programskem obdobju od leta 2004 do 2006, na podlagi katerih se je ministrstvo odločalo o načrtovanju porabe sredstev za financiranje obnov kulturnih spomenikov, smo ugotovili, da so ti dokumenti predstavljali zadostne in ustrezne podlage za odločitev o porabi sredstev.

Opravili smo preveritve medsebojne usklajenosti določil programskih dokumentov v delu, ki opredeljujejo sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov. Primerjali smo opredelitve upravičenih dejavnosti, upravičenih stroškov, pogojev upravičenosti, meril za izbor ter kazalnikov in njihovih ciljnih vrednosti v EPD (za ukrep 1.4), v Programskem dopolnilu (Prilogi 1 in Prilogi 2) ter v izvedbeni strukturi ukrepa 1.4 v delu, ki opredeljuje izvajanje instrumenta 1.4.4. Bistvenih neusklajenosti nismo odkrili, ugotovili pa smo nekatera odstopanja.

Pri opredelitvi stroškov, ki so upravičeni za sofinanciranje, smo ugotovili, da izvedbena struktura ukrepa³⁰ vsebuje dodatno vrsto stroškov (izdelavo projektne in tehnične dokumentacije ter elaboratov, potrebnih za izvedbo projektov, uporabna dovoljenja in nadzor nad izvajanjem), ki v opredelitvi upravičenih stroškov v Programskem dopolnilu ni navedena. Ministrstvo je tako sofinanciralo stroške, ki v skladu z določili Programskega dopolnila niso bili upravičeni.

Pri primerjavi navedb "kazalnikov spremljanja na ravni rezultata" in njihovih ciljnih vrednosti smo ugotovili, da se kazalniki rezultata za ukrep 1.4 v Programskem dopolnilu razlikujejo od tistih, navedenih v izvedbeni strukturi ukrepa na ravni instrumenta 1.4.4. Kazalniki rezultata za ukrep 1.4, navedeni v Programskem dopolnilu, so število podprtih centrov odličnosti in število raziskovalnih in izobraževalnih ustanov, inkubatorjev in tehnoloških parkov, povezanih s širokopasovno internetno povezavo, medtem ko so kazalniki rezultata v izvedbeni strukturi ukrepa za instrument 1.4.4 število novih postelj, število sedežev, namenjenih predavanjem in seminarjem, število obiskovalcev v letu in povprečno število ur, ki jih je obiskovalec namenil nacionalnemu programu v letu. Ker nobeden od kazalnikov rezultata na ravni instrumenta ni v skladu s kazalniki rezultata na ravni ukrepa, pomeni, da povezovanje kazalnikov nižje ravni na višjo raven ni možno in da merjenje doseganja zastavljenih ciljev s predvidenimi kazalniki rezultata na ravni instrumenta ne more vplivati in prispevati k merjenju doseganja zastavljenih ciljev na ravni ukrepa.

Kot podlago za izbor projektov za obnovo je ministrstvo kot *izvedbeni dokument* pripravilo Program aktivnosti 2004–2006. Pri pripravi tega dokumenta je upoštevalo določila strateških in programskih dokumentov.

Način izbire projektov za obnovo v Programu aktivnosti 2004–2006 je temeljil na seznamu spomenikov v lasti Republike Slovenije, ki je sestavni del ZLKSDL in zajema 43 nepremičnih kulturnih spomenikov. Ti so bili družbena lastnina v sredstvih podjetij in drugih pravnih oseb na dan 23. 8. 1996, razglašeni za spomenike državnega pomena³¹ in so tako postali last države Republike Slovenije skupaj s premožninami, namenjeni pa so upravljanju, rabi, vzdrževanju ali varstvu spomenika. S temi spomeniki upravlja ministrstvo neposredno ali prek ustrezno usposobljenega zunanjega izvajalca. Na podlagi četrtega odstavka 70. člena ZUJIK in Pravilnika o vodenju evidence javne infrastrukture na področju kulture³² je za vodenje evidence nepremičnin, ki sestavljajo javno kulturno infrastrukturo, pristojno ministrstvo. Sklep o tem, katere nepremičnine in oprema so namenjene kulturi, sprejme Vlada RS na predlog ministrstva.

Ministrstvo v evidenco javne kulturne infrastrukture uvrsti tiste nepremičnine, v katerih se izvajajo kulturne dejavnosti. Pri pregledu te evidence smo ugotovili, da med drugimi vsebuje tudi kulturne spomenike grad Grad, grad Pišce, grad Snežnik in grad Ptuj. Če se bodo v gradu Negova izvajale kulturne dejavnosti, kot so predvidene (na primer kulturne prireditve), bi bilo smiselno, da bi ministrstvo tako kot je ostale zgoraj naštetih kulturne spomenike, tudi ta kulturni spomenik uvrstilo v evidenco javne kulturne infrastrukture.

---

³⁰ Sprememba ugotovitve o izpolnitvi pogojev za začetek izvajanja ukrepa 1.4. z dne 25. 8. 2006.

³¹ V skladu s 5. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 7/99) lahko takrat, kadar ima dediščina elemente, s katerimi je dokazana kontinuiteta ali posamezna stopnja kulturnega in civilizacijskega razvoja, ali elemente, ki predstavljajo dosežek ustvarjalnosti, dobi status kulturnega spomenika. Kadar dediščina predstavlja vrhunski dosežek ustvarjalnosti oziroma ključno ali redko ohranjeno dokazilo določenega obdobja zgodovinske preteklosti, lahko dobi status spomenika državnega pomena.

³² Uradni list RS, št. 11/03.

Ministrstvo je glede na usklajenost strateških in programskih dokumentov ter pripravo izvedbenega dokumenta, ki upošteva določila nadrejenih dokumentov, v programskem obdobju od leta 2004 do 2006 imelo ustrezne in zadostne podlage za izbor projektov. Način izbora projektov je temeljil na seznamu kulturnih spomenikov iz priloge k ZLKSDL, kar ocenjujemo kot ustrezno podlago za izbor projektov.

2.1.2 Usklajenost dokumentov v programskem obdobju od leta 2007 do 2013 in primerjava programskih obdobj

Nacionalni program za kulturo 2008–2011, ki velja v programskem obdobju od leta 2007 do 2013, v primerjavi z Nacionalnim programom za kulturo 2004–2007, ki je veljal v programskem obdobju od leta 2004 do 2006, vsebuje med navedenimi ukrepi že izbrane projekte za obnovo kulturne dediščine, za katere predvideva pridobitev sredstev Evropske unije (kot prednostna ureditev gradov Bled, Dornava, Negova, Vila Vipolže, Železarna na Dvoru in obnova in oživitev Kobilarne Lipica). OP RRP kot programski dokument predlogov projektov ne vsebuje, določa le področje projektov, ki so predmet sofinanciranja, predvidene dejavnosti in upravičence. Ne glede na način izbora posameznih projektov, upravičenih za sofinanciranje, mora biti izbor opravljen na podlagi meril za izbor operacij, ki jih potrdi nadzorni odbor³³, saj je cilj, da se izbere takšne projekte, ki čim bolj prispevajo k uresničitvi ciljev OP RRP. Z OP RRP je torej določeno le področje (kulturna dediščina in javna kulturna infrastruktura), iz katerega bodo izbrani projekti za sofinanciranje, in cilji, ki se s tem uresničujejo, medtem ko je izbor posameznih projektov prepuščen ministrstvu. Ker Nacionalni program za kulturo 2008–2011 vsebuje že izbrane projekte, za katere je predvidena pridobitev sredstev Evropske unije, ocenjujemo, da ministrstvo v delu, ki opredeljuje način izbora projektov za obnovo, ni preverilo in zagotovilo medsebojne skladnosti strateških dokumentov s programskimi, oziroma ni jasno, kakšen izbor projektov na podlagi meril za izbor operacij bo sploh še potekal glede na to, da so projekti v Nacionalnem programu za kulturo 2008–2011 že določeni.

V primerjavi s programskim obdobjem od leta 2004 do 2006 so v programskem obdobju od leta 2007 do 2013 sredstva državnega proračuna za kohezijsko politiko predvidena poleg sofinanciranja obnov kulturnih spomenikov v državni lasti še za sofinanciranje v javno kulturno infrastrukturo v državni lasti in lasti občin ter kulturne spomenike v lasti občin in zasebnikov. Ministrstvo svoje odločitve o razširitvi področja sofinanciranja ni dokumentiralo in podprlo z ustreznimi podlagami. Ocen učinkov in presoje različnih variant z vidika zagotavljanja zastavljenih ciljev ni predložilo.

Preverili smo, ali je ministrstvo pripravilo *izvedbene dokumente*, na podlagi katerih bo izvajalo predvidene aktivnosti in bodo predstavljali podlage za izbor projektov, ter ali izvedbeni dokumenti vsebujejo določila strateških in programskih dokumentov. Ugotovili smo, da je ministrstvo pripravilo izvedbeni dokument le za dve od štirih aktivnosti, ki jih predvideva v okviru izvajanja prednostne usmeritve 3.2, saj je pripravilo le Program aktivnosti 2007–2013, ki zajema aktivnosti za izbor projektov za kulturne spomenike v lasti Republike Slovenije in za javno kulturno infrastrukturo v lasti Republike Slovenije.

Pri primerjavi določil izvedbenega dokumenta z določili Nacionalnega programa za kulturo 2008–2011, kot strateškim dokumentom v delu, ki opredeljuje projekte prenove kulturnih spomenikov v lasti Republike Slovenije, smo ugotovili odstopanja, ki izhajajo iz dejstva, da Nacionalni program za kulturo 2008–2011 že vsebuje projekte, hkrati pa kriteriji za izbor teh projektov niso znani. V Programu

³³ Merila za izbor operacij financiranih iz sredstev ESRR v okviru OP RRP za obdobje 2007–2013, februar 2008.

aktivnosti 2007–2013 niso upoštevani vsi prednostni projekti iz Nacionalnega programa za kulturo 2008–2011, saj kulturnega spomenika Železarne na Dvoru sploh ni med predvidenimi projekti, dvorec Dornava pa je naveden na rezervni listi, kljub temu da Nacionalni program za kulturo 2008–2011 predvideva njegovo prednostno obravnavo. Poleg tega Program aktivnosti 2007–2013 vsebuje še druge predloge projektov, ki v Nacionalnem programu za kulturo 2008–2011 niso navedeni (na prednostni listi so grad Strmol, Rimske Toplice-Zdraviliški park, Grad Socerb in Grad Rihemberk, na rezervni listi pa grad Borl, grad Viltuš, samostan Kostanjevica na Krki, muzej na prostem Rogatec in grad Gradac). Skupna ocenjena vrednost vseh projektov v Programu aktivnosti 2007–2013 znaša 120,9 milijona evrov, kar presega vsa razpoložljiva sredstva, ki so na voljo za celotno prednostno usmeritev. Skupna ocenjena vrednost projektov, ki so prednostno predvideni v Nacionalnem programu za kulturo 2008–2011, znaša 31,5 milijona evrov (brez Železarne na Dvoru, ki v programu aktivnosti ni predvidena), kar je manj, kot znašajo razpoložljiva sredstva za instrument neposredne potrditve operacije. Glede na to, da Nacionalni program za kulturo 2008–2011 vsebuje že izbrane projekte in da Program aktivnosti 2007–2013 vsebuje listo predlogov projektov, ki ne upošteva vseh izbranih projektov iz Nacionalnega programa za kulturo 2008–2011, obstaja tveganje, da se Nacionalni program za kulturo 2008–2011, če bo ministrstvo nadaljevalo postopke izbora projektov na podlagi Programa aktivnosti 2007–2013, v tem delu ne bo v celoti uresničil.

Preverili smo, ali so vsi kulturni spomeniki in javna kulturna infrastruktura iz Programa aktivnosti 2007–2013 uvrščeni v ustrezne evidence. Ugotovili smo, da so vsi predlogi projektov kulturnih spomenikov uvrščeni v register nepremične kulturne dediščine in vsi predlogi projektov javne kulturne infrastrukture v evidenco javne kulturne infrastrukture. Smiselno bi bilo, da bi ministrstvo uvrstilo v evidenco javne kulturne infrastrukture tudi kulturne spomenike, v katerih bi se izvajala kulturna dejavnost.

Ugotavljamo, da strateški in programski dokumenti kot podlage za odločanje o porabi sredstev za obnovo kulturnih spomenikov in javne kulturne infrastrukture v programskem obdobju od leta 2007 do 2013 obstajajo, vendar med seboj niso usklajeni. Nacionalni program za kulturo 2008–2011 kljub temu, da je strateški dokument, ki naj bi opredeljeval le splošne prioritete kulturne politike, že vsebuje izbor projektov, za katere naj bi se zagotovila sredstva Evropske unije za njihovo obnovo. Program aktivnosti 2007–2013 kot izvedbeni dokument ne upošteva določil Nacionalnega programa za kulturo 2008–2011 v celoti. Nacionalni program za kulturo 2008–2011 v primerjavi z Nacionalnim programom za kulturo 2004–2007 poimensko določa kulturne spomenike v lasti Republike Slovenije za obnovo kot prednostne projekte. To razliko lahko razumemo tudi tako, da je postala z Nacionalnim programom za kulturo 2008–2011 obnova teh projektov zelo pomembna. Iz tega je mogoče sklepati, da bi se prenova drugih objektov lahko začela šele po obnovi teh prednostno določenih objektov. Program aktivnosti 2007–2013 ne vsebuje vseh prednostnih projektov iz Nacionalnega programa za kulturo 2008–2011 in vsebuje še druge, ki v Nacionalnem programu za kulturo 2008–2011 niso določeni. Ministrstvo načina izbora projektov ni jasno opredelilo. Če bo ministrstvo nadaljevalo postopke izbora projektov na podlagi Programa aktivnosti 2007–2013, obstaja tveganje, da se Nacionalni program za kulturo 2008–2011 v tem delu ne bo uresničil.

Primerjali smo dokumente, ki so predstavljali podlage za financiranje obnov med obema programskima obdobjema, pristop ministrstva k pripravi teh dokumentov in opredelitvi načina izbora projektov.

Kot je razvidno s slike 2, je ministrstvo v programskem obdobju od leta 2004 do 2006 zagotovilo večjo usklajenost med strateškimi, programskimi in izvedbenimi dokumenti. Pri pripravi Programa aktivnosti 2004–2006 je upoštevalo določila nadrejenih dokumentov, medtem ko v programskem obdobju od leta 2007 do 2013 tovrstnih določil ni v celoti upoštevalo. Pripravilo je le en izvedbeni dokument za

izvajanje dveh od štirih predvidenih aktivnosti, ki je bil sprejet šele leto dni in pol po začetku izvajanja programskega obdobja.

Ministrstvo je v programskem obdobju od leta 2007 do 2013 predmet sofinanciranja bistveno razširilo, vendar svoje odločitve o razširitvi predmeta sofinanciranja ni obrazložilo ali utemeljilo s predvidenimi učinki, oziroma ustrezne dokumentacije o teh odločitvah tudi ni predložilo.

2.2 Postopki v programskem obdobju od leta 2004 do 2006

2.2.1 Načrtovanje postopka izbora projektov in sredstev za financiranje obnov

Ministrstvo je z razpoložljivimi sredstvi za izvedbo instrumenta 1.4.4, ki so na začetku izvajanja programskega obdobja znašala 7.920.880 evrov, načrtovalo izvesti sedem projektov. Načrtovana sredstva so prikazana v tabeli 1.

Tabela 1: Razpoložljiva sredstva za instrument 1.4.4. v začetku programskega obdobja (v evrih)

Naziv proračunske postavke	2004	2005	2006	2007	2008	Skupaj
4557 – Strukturni skladi – Evropska unija	737.043	1.332.937	1.366.925	1.251.878	1.251.878	5.940.661
4555 – Strukturni skladi – spomeniki – slovenska udeležba	245.681	444.312	455.642	417.292	417.292	1.980.219
Državni proračun skupaj	982.724	1.777.249	1.822.567	1.669.170	1.669.170	7.920.880

Vir: ugotovitev št. 3083-10/2003-71 z dne 21. 4. 2004 o izpolnitvi pogojev za začetek izvajanja ukrepa 1.4.

Podlaga za izbor projektov je bil Program aktivnosti 2004–2006 s predvidenimi posegi in finančno oceno posegov ločeno za vsak kulturni spomenik. Program aktivnosti 2004–2006 je vseboval kratek opis predvidenih del za 24 od 43 kulturnih spomenikov v skupni vrednosti 10.818.311 evrov. Predvideni posegi so bili pripravljani na podlagi popisov del že pripravljene projektne in investicijske dokumentacije (če je za posamezen spomenik že bila pridobljena) ali na podlagi opisov potrebnih investicijskih del s približno finančno oceno. V tem dokumentu je bilo določeno, da se zaradi racionalnega vlaganja sredstev proračuna teži k celostni prenovi posameznih spomenikov brez časovnega in faznega prekinjanja obdelovanja objektov ter da se pri pripravi načrta kot prioriteta upoštevajo projekti, vključeni v nacionalni razvojni program in v EPD, ter in objekti z že znano funkcionalno namembnostjo oziroma najemnikom.

Za izbiro projektov iz ukrepa 1.4 je v skladu s 17. členom uredbe o izvajanju za programsko obdobje od leta 2004 do 2006 predvideno javno povabilo, ki ga je posredniško telo³⁴ izdalo ministrstvom – nosilcem

³⁴ V skladu s tretjo točko 3. člena uredbe o izvajanju za programsko obdobje od leta 2004 do 2006 je posredniško telo odgovorno za izvedbo posamezne prednostne naloge v okviru EPD. Posredniško telo za ESRR je bila notranja organizacijska enota Ministrstva za gospodarstvo, od 25. 1. 2006 je bila pristojnost in odgovornost posredniškega telesa prenesena na organ upravljanja, Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

proračunskih postavk, za predstavitev predlogov projektov, vezanih na investicije javne infrastrukture. Povabilo je bilo navodilo ministrstvu za predložitev projektov v obravnavo na Programski svet ESRR in je vsebovalo prijavni obrazec, kontrolni list upravičenosti in ocenjevalni list. Za izbor projektov je bil predviden dvostopenjski postopek, v katerem prvo fazo izbora izvede ministrstvo, drugo pa posredniško telo. Za postopek izbora predlogov projektov na ministrstvu je bila s sklepom ministrice³⁵ imenovana strokovna komisija za nepremično kulturno dediščino, sestavljena iz treh zunanjih strokovnjakov. Naloga te komisije je bila oceniti projekte iz Programa aktivnosti 2004–2006 in po opravljenem delu predložiti kratko obrazložitev vsebinskih razlogov za predlagano odobritev ali zavrnitev posameznega projekta. Merila upravičenosti in merila za izbor projektov so bila opredeljena v izvedbeni strukturi ukrepa. Kot merilo upravičenosti je bilo določeno, da mora biti kulturni spomenik naveden v Prilogi 1 k ZLKSDL. Kot merila za izbor najboljših projektov so bili določeni naslednji trije kriteriji in način njihove uporabe:

- Kriterij 1: pripravljenost projekta za takojšnji začetek izvedbe projekta:
  - projektna dokumentacija je v celoti izdelana, gradbeno dovoljenje je pridobljeno – 10 točk,
  - projektna dokumentacija je v celoti izdelana, gradbeno dovoljenje še ni pridobljeno – 5 točk,
  - projektna dokumentacija ni izdelana – 0 točk.
- Kriterij 2: pomen za razvoj turističnih destinacij (projekti, ki uresničujejo splošni cilj ukrepa 1.2 – spodbuda razvoja turističnih destinacij na temeljnih turističnih območjih, opredeljenih v Strategiji slovenskega turizma 2002–2006; projekt se mora izvajati v Sloveniji, in sicer na enem izmed štirih temeljnih geografskih območij (Obala, Kras, širše območje Julijskih Alp, Pohorje-Maribor) ali na temeljnih produktivnih področjih, opredeljenih v Strategiji slovenskega turizma 2002–2006 (zdraviliški-wellness turizem, zabaviščni in poslovni turizem):
  - projekt je zelo pomemben – 20 točk,
  - projekt je pomemben – 10 točk,
  - projekt je manj pomemben – 0 točk.
- Kriterij 3: pomen za skladen regionalni razvoj na podlagi Navodila o prednostnih območjih dodeljevanja spodbud, pomembnih za skladni regionalni razvoj³⁶:
  - kulturni spomenik je v regiji A oziroma B – 5 točk,
  - kulturni spomenik ni v regiji A oziroma B – 0 točk.

Izbrane predloge projektov je ministrstvo posredovalo posredniškemu telesu, pri katerem je bila imenovana strokovna ocenjevalna skupina, katere naloga je bila prejete projekte oceniti z vidika skladnosti s pogoji, merili in kriteriji, ki so določeni v EPD, Programskem dopolnilu in izvedbeni strukturi ukrepa. Postopek izvedbe ocenjevanja te skupine ni bil predmet te revizije.

Poročilo o ocenjevanju vlog je strokovno ocenjevalna skupina posredovala Programskemu svetu ESRR, ki je glasoval o potrditvi posameznega predloga in izdal Sklep o potrditvi projektov, ki predstavlja sporazum o sofinanciranju projektov iz ESRR. Organ upravljanja je izdal ugotovitev o izpolnjevanju vseh pogojev za izvajanje projekta, na podlagi katere so se projekti v pristojnosti ministrstva lahko začeli izvajati.

³⁵ Sklep o imenovanju strokovne komisije za nepremično kulturno dediščino z dne 3. 1. 2003.

³⁶ Uradni list RS, št. 44/01.

Za spremljanje izvajanja in vrednotenje doseganja zastavljenih ciljev so bili oblikovani kazalniki s pripadajočimi ciljnimi vrednostmi. Ministrstvo si je za izvajanje instrumenta 1.4.4 določilo kazalnike, ki so prikazani v tabeli 2.

Tabela 2: Zastavljeni kazalniki in njihove ciljne vrednosti za instrument 1.4.4

Kazalnik	Ciljna vrednost (ob koncu programa)	Pogostnost merjenja
Vpliv:		
• število ustvarjenih novih neto delovnih mest	7	Ob koncu programa
• število ohranjenih delovnih mest	0	
Učinek:		
• število javnih investicijskih projektov	7	Letno
Rezultat:		
• število novih postelj	80	Letno
• število sedežev, namenjenih predavanjem in seminarjem	255	2008
• število obiskovalcev v letu	8.806	Letno
• povprečno število ur, ki jih je obiskovalec namenil nacionalnemu programu v letu	1,59	Letno

Vir: priloga 1 k PD, 7. junij 2005.

Zanimalo nas je, kako je ministrstvo načrtovalo postopek izbora EU projektov. Pri načrtovanju sredstev smo preverili, ali jih je ministrstvo načrtovalo na podlagi ocenjenih vrednosti obnov glede na določene okvire v EPD. Preverili smo, ali je izvedbeni dokument ministrstva predstavljal podlago za načrtovanje investicij za posamezne EU projekte. Kvaliteto vsebine izvedbenih dokumentov smo presojali glede na to, ali je ministrstvo postopek izbora načrtovalo tako, da bodo izbrani takšni projekti, ki najbolj prispevajo k doseganju zastavljenih ciljev, pri tem pa nas je zanimala predvsem vsebinska ustreznost postopka, ki naj bi izhajala iz namenov dokumentov, ki urejajo financiranje obnov. Preverili smo tudi, kako je ministrstvo opredelilo načine spremljanja ciljev in vzpostavilo sistem poročanja o doseganju zastavljenih ciljev.

2.2.1.a Pri pregledu načrtovanja sredstev za izvedbo projektov smo ugotovili, da so bila prvotno načrtovana sredstva za instrument 1.4.4 v znesku 7.920.880 evrov za prva tri leta izvajanja projektov usklajena z načrtovanimi sredstvi v finančnem načrtu ministrstva na proračunskih postavkah 4557 (Strukturni skladi – EU) in 4555 (Strukturni skladi – spomeniki – slovenska udeležba). Skupni znesek prvih treh projektov, ki so bili prijavljeni v letu 2004, je znašal 4.881.665 evrov. V letu 2005 je ministrstvo prijavilo še en projekt v vrednosti 3.780.674 evrov. V letu 2006 se je izvedbena struktura ukrepa s pripadajočim finančnim delom bistveno spremenila. Instrumentu 1.4.4 so bila zagotovljena dodatna sredstva in nov vir financiranja (proračunska postavka 4551 – Spomeniki – last Republike Slovenije), s čimer so se načrtovana sredstva povečala na 13.820.241 evrov. V tem letu je ministrstvo prijavilo še peti projekt v vrednosti 5.007.511 evrov. Skupaj je vrednost prijavljenih investicij za vseh pet projektov znašala 13.669.850 evrov.

Kasneje se je finančni del še spreminjal in na podlagi zadnje potrjene spremembe³⁷ so načrtovana sredstva znašala 15.475.959 evrov.

Da bi ocenili ustreznost izvedbenega dokumenta kot podlage za načrtovanje predmeta in vrednosti investicij, smo za tiste projekte, ki so bili izbrani za sofinanciranje, preverili, ali je ministrstvo vrednosti investicij v prijavnih obrazcih določilo na podlagi predvidenih posegov in finančnih ocen teh posegov v Programu aktivnosti 2004–2006. Primerjavo prikazujemo v tabeli 3.

Tabela 3: Primerjava finančnih ocen investicij v Programu aktivnosti 2004–2006 z načrtovanimi investicijami v prijavnih obrazcih in dejanskimi izplačili za posamezne potrjene projekte

Projekt	Program aktivnosti 2004–2006 v evrih (1)	Prijavni obrazec v evrih (2)	Razlika v odstotkih* (3)=(2-1)/1	Dejanska izplačila v evrih (4)	Razlika v odstotkih** (5)=(4-2)/2
Grad Grad	588.383	1.436.997	144,23	1.467.113	2,10
Grad Ptuj	511.183	425.371	-16,79	542.129	27,45
Grad Pišece	1.573.193	3.019.297	91,92	3.611.985	19,63
Grad Snežnik s pristavami	2.695.710	3.780.674	40,25	3.675.589	-2,78
Grad Negova	292.105	5.007.511	1614,28	6.178.353	23,38
Skupaj	5.660.574	13.669.850	141,49	15.475.169	13,21

* Razlika med vrednostmi v prijavnih obrazcih in vrednostmi v Programu aktivnosti 2004–2006.

** Razlika med dejanskimi izplačili in vrednostmi v prijavnih obrazcih.

Vir: podatki ministrstva.

Za vseh pet projektov smo ugotovili, da finančne ocene predvidenih posegov iz Programa aktivnosti 2004–2006 niso usklajene z načrtovanimi vrednostmi investicij v prijavnih obrazcih. To pomeni, da Program aktivnosti 2004–2006, ki je sicer predstavljal podlago za izbor projektov, ni predstavljal podlage za določanje načrtovane vrednosti in vsebine posameznega projekta. Odstopanja dejanskih izplačil na podlagi sklenjenih pogodb od načrtovanih vrednosti investicij s prijavnimi obrazci predstavljamo v točki 2.2.3 za vsak projekt posebej.

2.2.1.b Ministrstvo je z instrumentom 1.4.4 načrtovalo prenove kulturnih spomenikov v lasti Republike Slovenije. Za enega od ciljev si je v izvedbenem dokumentu zastavilo, da bo težilo k celostni prenovi posameznih spomenikov, vendar v postopek izbora projektov posebnega določila, s pomočjo katerega bi ta cilj lahko uresničila, ni vključilo. Smiselno bi bilo, da bi pri izboru upoštevali kot prednost tiste projekte, za katere predvideni posegi predstavljajo celotno prenavo, torej takšne, za katere predvideni posegi pomenijo zaključeno celoto ali predstavljajo prenavo celotnega kulturnega spomenika. Ministrstvo v fazi načrtovanja postopkov izbora projektov ni zagotovilo povezave med težnjo k celostni prenovi objektov in

³⁷ 21. 9. 2007, med izvajanjem revizije.

dejansko načrtovanim postopkom izbora projektov, kar pomeni, da z načrtovanim postopkom izbora ni zagotovilo, da se izberejo takšni projekti, ki najbolj prispevajo k doseganju zastavljenih ciljev.

2.2.1.c Enega od pogojev, ki mora biti vzpostavljen za doseganje zastavljenih ciljev, predstavlja zagotovljeno *delovanje obnovljenega kulturnega spomenika*, kar pomeni, da se v njem zagotovi opravljanje dejavnosti, zaradi katerih se je prenova izvedla. V Programu aktivnosti 2004–2006 je določeno, da se prioriteto upoštevajo projekti z znano funkcionalno namembnostjo oziroma najemnikom, vendar nobeden od teh elementov ni bil določen kot pogoj pri izbiri projektov. Upravičene aktivnosti za financiranje so prenova, obnova, modernizacija ter gradnja prostorov in opreme. Iz opisa načrtovanega postopka izvedbe projektov je torej razvidno, da prenova kulturnih spomenikov zajema izvedbo gradbenih del. Vrste, način izvajanja dejavnosti v gradovih in odgovornost za izvedbo v opisu postopka niso bili urejeni. Ker znana funkcionalna namembnost spomenika in znan najemnik nista bila določena kot pogoj ali merilo pri upravičenosti financiranja, je ministrstvo z načrtovanim postopkom izbora tvegalo, da končni izbor projektov zaradi neznanega upravljavca ne bo prispeval k doseganju zastavljenih ciljev.

2.2.1.d Iz pregleda zastavljenih kazalnikov za merjenje doseganja ciljev je mogoče sklepati, da bodo v obnovljenih kulturnih spomenikih potekale različne dejavnosti, ki pa jih ministrstvo v načrtovanih opisih postopkov ni predstavilo. Ministrstvo ne načrtuje, da bo samo upravljalo s temi kulturnimi spomeniki, in jih namerava oddati v najem gospodarskim subjektom ali upravljanje javnim zavodom. Ministrstvo bi moralo najprej določiti dejavnost posameznega gradu, da bi se lahko odločilo, kako bo z njim upravljalo. To bi lahko določilo v dokumentu, iz katerega bi bil razviden način upravljanja gradu po končani investiciji in bi ga ministrstvo obravnavalo pred odločitvijo o investiciji.

Uredba o enotni metodologiji za izdelavo programov za javna naročila investicijskega značaja³⁸ (v nadaljevanju: investicijska uredba) določa metodologijo, ki se uporablja v postopku izdelave programov za javna naročila investicijskega značaja in sprejemanja odločitev tudi o investicijah v nakup, gradnjo, rekonstrukcijo, adaptacijo in investicijsko vzdrževanje osnovnih sredstev (objektov, opreme, zemljišč, nematerialnega premoženja, blagovnih rezerv, strateških zalog) in o investicijah, vključenih v nacionalne programe. Investicijska uredba v 6. členu določa podlage za ovrednotenje in ocenjevanje investicij, v okviru katerih je med drugim določeno:

- cilji se določijo na podlagi evidentiranja potreb in možnosti ter načinov njihovega uresničevanja, biti morajo usklajeni s strategijami, nacionalnimi programi in zakoni ter opredeljeni tako, da je mogoče ugotavljati in preverjati njihovo uresničevanje;
- pri pripravi predlogov variant za doseganje ciljev je zaradi ocene izvedljivosti ciljev investicije obvezna izdelava najmanj primerjave minimalne variante (ali variante "brez" investicije) z varianto "z" investicijo, kjer se variante med seboj razlikujejo glede na različne možne lokacije, predračunske vrednosti investicije, vire in načine financiranja, roke izvedbe in druge pomembnejše elemente investicije;
- pri izboru optimalne variante in predstavitvi rezultatov je treba vsako od variant presojati tudi z vidika omejitvenih dejavnikov (finančnih, zakonskih, regionalnih, okoljevarstvenih, institucionalnih itn.), v predstavitvi rezultatov pa morajo biti navedeni cilji, obravnavane variante, primerjava variant, optimalna varianta, način ocenjevanja izvedbe in obratovanja investicije.

³⁸ Uradni list RS, št. 82/98, 86/98, 43/99, veljavnost do 16. 6. 2006 in Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ, Uradni list RS, št. 60/06.

Ministrstvo v načrtovanem postopku izbora projektov priprave posebnega dokumenta, iz katerega bi bil razviden način upravljanja gradu po končani investiciji, za vsak kulturni spomenik ni predvidelo kot pogoj za izbor posameznega projekta. Ministrstvo bi moralo še pred izbiro projektov pri odločanju o izboru projektov, ki bodo najbolj prispevali k doseganju ciljev, imeti za vsak kulturni spomenik izdelan tak dokument, v katerem bi bili predstavljeni predvsem podatki in odločitve, pomembne za čim boljše doseganje zastavljenih ciljev. Vseboval naj bi predvsem obrazložitev odločitve, da država odda objekt, presojo različnih metod ravnanja z vidika ekonomske utemeljenosti oziroma uresničevanja drugih ciljev, presojo smiselnosti različnih dejavnosti, ki se bodo v kulturnem spomeniku izvajale in način izbire najprimerjšega upravljavca. Na podlagi analize različnih scenarijev (različnih možnosti namena in uporabe gradu) bi se ministrstvo odločilo za najboljšo možnost glede na zastavljene cilje ter pripravilo ustrezno investicijsko dokumentacijo in izvedlo gradbena dela.

Ker so načrtovani kazalniki za merjenje doseganja zastavljenih ciljev vezani na dejavnosti, ki jih bodo upravljavci oziroma najemniki izvajali, in ker ministrstvo postopka izbora projektov ni načrtovalo tako, da bi se v končni izbor lahko uvrstili predvsem tisti projekti, ki že imajo znanega upravljavca oziroma najemnika, ministrstvo ni v celoti vzpostavilo pogojev za doseganje zastavljenih ciljev.

2.2.1.e Preverili smo, ali je ministrstvo določilo načine spremljanja doseganja ciljev, in sicer ali je opredelilo postopke v zvezi s poročanjem in zbiranjem podatkov. Ugotovili smo, da ministrstvo postopkov o poročanju glede doseganja zastavljenih ciljev po posameznih projektih ni vnaprej določilo, s pristojnimi osebami za zbiranje in posredovanje podatkov pa tudi ni sklenilo posebnih pogodb.

Ministrstvo je sredstva za izvedbo instrumenta 1.4.4 načrtovalo na podlagi ocenjenih vrednosti obnov, ki jih je pridobilo od za to usposobljenih ocenjevalcev. Ocenjene vrednosti obnov niso bile v skladu s finančnimi ocenami v Programu aktivnosti 2004–2006 in zato niso mogle biti uporabljene kot podlaga za načrtovanje vrednosti in predmeta investicije. Izvedbeni dokument je predstavljal le podlago za izbor projektov in ne za določanje investicijskih posegov. Pri opredelitvi kriterijev za izbor projektov ministrstvo ni upoštevalo določil predpisa o izdelavi investicijske dokumentacije, saj niso bile izdelane ustrezne analize in variantne rešitve, iz katerih bi bil razviden med drugim tudi način upravljanja z gradovi po končani investiciji. Prispevek izbranih projektov k doseganju zastavljenih ciljev instrumenta bi bil lahko večji, če bi ministrstvo kot enega od kriterijev za izbor določilo celostno prenavo spomenikov oziroma takšno prenavo, ki bi zagotavljala objekt s celostno funkcionalnostjo in ustreznimi vsebinami. Načinov spremljanja ciljev in postopkov poročanja o doseganju zastavljenih ciljev ministrstvo ni določilo.

2.2.2 Izvedba postopka izbora projektov za financiranje

Strokovna komisija za nepremično kulturno dediščino je ocenila vse projekte iz Programa aktivnosti 2004–2006 na podlagi vnaprej določenih kriterijev. Dokumentacijo, ki jo je dobila pred izvedbo ocenjevanja projektov, so sestavljali Javno povabilo ministrstvom k oddaji liste projektov za obnovo (v nadaljevanju: javno povabilo), Nacionalni program za kulturo 2004–2007, ZLKSDL, Program aktivnosti 2004–2006 ter seznam kulturnih spomenikov z navedenimi regijami in oznakami regij. Komisija je pripravila listo predlogov projektov za sofinanciranje iz ESRR, na katero so se kot najvišje ocenjeni projekti uvrstili grad Grad, grad Ptuj, grad Pišece, grad Snežnik, grad Negova in grad Viltuš. Ministrstvo je posamezne projekte z liste predlogov pošiljalo v potrditev Programskemu svetu ESRR postopoma. V letu 2004 je posredovalo posredniškemu telesu prijavne obrazce za grad Grad, grad Ptuj-konjušnica in grad Pišece, v letu 2005 grad Snežnik s pristavami in v letu 2006 grad Negova. Strokovna ocenjevalna

skupina posredniškega telesa je pregledala prejete predloge projektov in jih ocenila v skladu s pogoji, kriteriji in merili, ki so bili sestavni del javnega povabila. Listo izbranih projektov je posredovala programskemu svetu ESRR, ki jih je potrdil z izdajo sklepa o potrditvi projekta, na podlagi katerega so se projekti lahko začeli izvajati. Potrjeni so bili vsi projekti z liste predlogov, razen gradu Viltuš, za katerega se je v času postopka izbora projektov za sofinanciranje ugotovilo, da je predmet denacionalizacije in je bil zato izločen iz izbora. Skupna vrednost finančnih ocen potrjenih projektov, kot so bile predstavljene v Programu aktivnosti 2004–2006, je znašala 5.660.574 evrov. Vrednost načrtovanih investicij za izbranih in potrjenih pet projektov pa je znašala 13.669.850 evrov. Vrednosti in leto potrditve posameznih projektov so prikazani v tabeli 4.

Tabela 4: Potrjeni EU projekti za instrument 1.4.4

Naziv projekta	Leto potrditve	Celotna potrjena vrednost projekta v evrih
Grad Grad	2004	1.436.997
Grad Ptuj-konjušnica	2004	425.371
Grad Pišce	2004	3.019.297
Grad Snežnik in pristave	2005	3.780.674
Grad Negova	2006	5.007.511
Skupaj		13.669.850

Vira: prijavni obrazci in matični podatki o projektu.

Ustreznost postopka izbora projektov smo presojali glede na to, ali je bil izpeljan v skladu z načrtovanim. Pri postopku prijave projektov smo tudi preverili, ali je ministrstvo pripravilo vso potrebno investicijsko in projektno dokumentacijo, ki sta bili določeni kot pogoj za izbor projektov in izvedbo kvalitetne obnove.

2.2.2.a Vsebina in vrsta investicijske dokumentacije ter postopki in merila za ugotavljanje učinkovitosti so bili v programskem obdobju od leta 2004 do 2006 določeni v investicijski uredbi. Ta dokumentacija naj bi predstavljala podlago za pripravo dokumentov, ki se uporabljajo kot strokovna podlaga za ocenjevanje upravičenosti in učinkovitosti investicij. Tovrstni program zagotovi investitor in ga potrdi s pisnim sklepom o odobritvi izvedbe investicije. V skladu z 19. členom investicijske uredbe ocena upravičenosti investicije vsebuje strokovno oceno o skladnosti investicijske dokumentacije z metodologijo in o upravičenosti investicije z vidika meril učinkovitosti.

Za projekte, ki so bili izbrani, smo preverili, ali je bila v skladu z investicijsko uredbo pripravljena vsa potrebna dokumentacija in ugotovili, da je ministrstvo pripravilo investicijske programe za štiri projekte od petih. Investicijskega programa za projekt grad Grad namreč ni zagotovilo. Ocene upravičenosti investicije, kot določa 19. člen investicijske uredbe, ni pripravilo za nobenega od projektov, ki se je uvrstil v sofinanciranje.

2.2.2.b V skladu s sklepom o imenovanju strokovne komisije za nepremično kulturno dediščino mora ta komisija po opravljenem delu predložiti poročilo o opravljenem delu, ki mora vsebovati kratko

obrazložitev vsebinskih razlogov za predlagane odobritve projektov. Ugotovili smo, da komisija poročila o svojem delu ni pripravila, pripravila je le listo predlogov projektov s podatki o doseženih točkah po posameznih projektih. Iz ocenjevalnih listov je razvidno, da je ta komisija ocenjevala vse projekte iz Programa aktivnosti 2004–2006, ne glede na to, ali so bili posegi za njih sploh predvideni. Tako se je na primer na listo predlogov uvrstil grad Viltuš, za katerega v Programu aktivnosti 2004–2006 sploh ni bilo podatkov o predvidenih investicijskih posegih in njihovi predvideni vrednosti. Dokumentacija, ki jo je ta komisija prejela, ni predstavljala ustrezne podlage, na podlagi katere bi lahko komisija izbrala projekte z največjimi možnostmi za prispevek k doseganju zastavljenih ciljev, saj podatkov o predvidenih investicijah za vsak posamezni kulturni spomenik ni imela.

Kriterij izbora je bil tudi pomen, ki ga ima (ga bo imel) kulturni spomenik za razvoj turističnih destinacij. Glede na dokumentacijo, na podlagi katere je komisija ocenjevala projekte, menimo, da ocenjevanje po tem kriteriju ni bilo mogoče. Komisija izbora projektov namreč ni obrazložila in zaradi neustreznih podlag, na podlagi katerih je komisija te projekte ocenjevala, ocenjevanje ni prispevalo k izboru takšnih projektov, ki bi omogočali čim večje doseganje zastavljenih ciljev.

Ministrstvo je postopek izbora projektov izvedlo v skladu z načrtovanim, saj je komisija pripravila izbor projektov, ki jih je ocenila na podlagi vnaprej določenih meril in pogojev. Komisija svoje odločitve ni obrazložila in dokumentirala, čeprav je bilo predvideno. Zaradi neustreznih dokumentov, ki jih je prejela kot podlage za ocenjevanje, njen prispevek k izboru projektov ni razviden.

2.2.3 Izvajanje projektov obnove kulturnih spomenikov

Izvajalce obnov kulturnih spomenikov je ministrstvo izbiralo po pravilih o javnem naročanju. Za izvedbo petih projektov je sklenilo 11 pogodb v skupni vrednosti 15.475.169 evrov. Izplačila za opravljena dela iz sredstev državnega proračuna za kohezijsko politiko v letih od 2004 do 2008 so znašala 14.559.297 evrov³⁹ in so prikazana v tabeli 5.

---

³⁹ V tem znesku ni izplačil za te projekte s proračunske postavke 4551, ki so v skupnem znesku znašala 915.890 evrov.

Tabela 5: Poraba sredstev državnega proračuna za kohezijsko politiko za izvajanje instrumenta 1.4.4 v letih od 2004 do 2008

Leto	Naziv proračunske postavke						Skupaj RE
	4557 – Strukturni skladi – Evropska unija			4555 – Strukturni skladi – spomeniki - slovenska udeležba			
	SP*	VP	RE	SP	VP	RE	
2004	737.043	737.043	737.043	245.681	245.681	245.681	982.724
2005	1.332.924	1.332.924	1.332.924	444.308	444.308	444.308	1.777.232
2006	1.366.925	2.711.843	2.711.384	455.642	903.948	903.794	3.615.176
2007	3.947.337	3.947.337	3.947.337	1.315.779	1.315.779	1.315.779	5.263.116
2008	2.190.787	2.190.787	2.190.787	730.262	730.262	730.262	2.921.049
Skupaj	9.575.016	10.919.934	10.919.475	3.191.672	3.639.978	3.639.824	14.559.297

* SP – sprejeti proračun; VP – veljavni proračun, RE – realizacija.

Viri: zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leta 2004, 2005, 2006 in 2007, predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2008.

V skladu z izvedbeno strukturo ukrepa so se kot upravičene dejavnosti (prenove, obnove, modernizacija in gradnja prostorov ter nakup opreme) financirali naslednji upravičeni stroški:

- nakup, obnova, opremljanje in najem prostorov in opreme (gradbena, obrtniška, instalacijska in restavratorska dela);
- tehnično in finančno strokovno znanje, neposredno vezano na projekt;
- stroški gradnje, nastali do uporabnega dovoljenja;
- izdelava projektne in tehnične dokumentacije ter elaboratov, potrebnih za izvedbo projektov, uporabna dovoljenja in nadzori nad izvajanjem (projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja (v nadaljevanju: PGD), projekt za izvedbo del (v nadaljevanju: PZI), gradbeni nadzor, elaborat varstva pri delu in drugi tovrstni stroški).

Nadzor nad izvajanjem projektov je bil vzpostavljen tako, da ministrstvo spremlja izvajanje projektov s pregledi na terenu in preverjanjem dokumentacije. Pri gradbenih delih sta za spremljanje izvedbe projekta odgovorna gradbeni nadzornik in odgovorni konservator, ki s svojim podpisom na računu potrdira, da so dela pravilno izvedena. Na ministrstvu je izvajanje projekta spremljal skrbnik pogodbe. Oseba, ki je bila odgovorna za upravljalna preverjanja, je pregledala račun in spremljajočo dokumentacijo. Kontrolo projektov je izvajala kontrolna enota ESRR, občasne preglede na terenu pa tudi skrbnik pogodbe.

V tabeli 6 prikazujemo končne zneske izplačil po posameznih projektih v okviru izvajanja instrumenta 1.4.4 in delež posameznega projekta v celotnem znesku tega instrumenta.

Tabela 6: Izplačila po posameznih projektih in delež projekta v celotni vrednosti instrumenta 1.4.4

Naziv projekta	Znesek izplačil	Vrednosti projekta v celotni vrednosti
	v evrih*	za 1.4.4 v odstotkih
Grad Grad	1.467.113	9,5
Grad Ptuj-konjušnica	542.129	3,5
Grad Pišece	3.611.985	23,3
Grad Snežnik in pristave	3.675.589	23,8
Grad Negova	6.178.353	39,9
Skupaj	15.475.169	100,0

* Vključuje tudi izplačila s proračunske postavke 4551.

Vir: podatki ministrstva.

2.2.3.a Pri pregledu *gradbenih dnevnikov*, na podlagi katerih so se izvajala gradbena dela, smo za dela na kulturnih spomenikih grad Grad, grad Ptuj in grad Snežnik ugotovili, da se gradbeni dnevniki niso vodili tako, kot določa Pravilnik o načinu označitve in organizaciji ureditve gradbišča, o vsebini in načinu vodenja dnevnika o izvajanju del in o kontroli gradbenih konstrukcij na gradbišču⁴⁰ (v nadaljevanju: Pravilnik o vodenju gradbenega dnevnika). Za vodenje gradbenega dnevnika je odgovoren izvajalec del. Za vodenje gradbenega dnevnika, ki se vodi za vsa dela, ki jih izvaja izvajalec na gradbišču od njegove vključitve v delo do prevzema del, je odgovoren izvajalec del. S podpisom gradbenega dnevnika odgovorni gradbeni nadzornik potrjuje, da so podatki oziroma vpisi, vneseni v gradbeni dnevnik, resnični. Ministrstvo je za opravljanje gradbenega nadzora investitorja, kamor sodi tudi redno pregledovanje in podpisovanje gradbenega dnevnika (dvakrat tedensko), sklenilo posebne pogodbe z izbranimi izvajalci. Pri vodenju gradbenih dnevnikov smo ugotovili:

- gradbeni dnevnik se ni zaključil po dokončanju del oziroma z dnem prevzema del⁴¹ (grad Grad, grad Ptuj in grad Snežnik in pristave);
- gradbeni dnevnik ob koncu del ni bil zapečaten in povezan z vrstico⁴² (grad Ptuj in grad Grad – iz gradbenega dnevnika ni jasno razvidno, da so dela zaključena);
- gradbeni dnevnik ni vseboval vpisov za vsa opravljena dela od začetka del do prevzema del⁴³ (grad Ptuj in grad Snežnik in pristave).

Za pregledovanje in podpisovanje gradbenega dnevnika je odgovoren gradbeni nadzornik, za vodenje gradbenega dnevnika pa izvajalec. Da ministrstvo lahko izpolni svoje obveznosti po pogodbi, mora pred izplačilom na podlagi gradbenih situacij preveriti dela, opravljena po gradbenem dnevniku. Če je gradbeni dnevnik voden pomanjkljivo in slabo, obstaja tveganje, da so izplačila iz državnega proračuna večja, kot

⁴⁰ Uradni list RS, št. 66/04.

⁴¹ 12. člen Pravilnika o vodenju gradbenega dnevnika.

⁴² 13. člen Pravilnika o vodenju gradbenega dnevnika.

⁴³ 10. člen Pravilnika o vodenju gradbenega dnevnika.

znaša vrednost dejansko opravljenih del, saj odgovorna oseba sploh ne more preveriti višine dejanske obveznosti.

Za vsak posamezni projekt smo preverili, ali je ministrstvo:

- projekt izvedlo po načrtu (ali je pogodbo z izvajalcem del sklenilo v skladu z načrtovanimi deli, prijavljenimi v prijavnem obrazcu in ali je določilo cilje v povezavi z načrtovanimi investicijami);
- izvedlo investicijo, kot je bilo dogovorjeno po pogodbi, ob upoštevanju postopkov javnega naročanja, predpisov o javnih finančah in ali je pri tem upoštevalo posebna pravila za sofinanciranje iz sredstev Evropske unije;
- vzpostavilo pogoje za merjenje uspešnosti doseganja ciljev za EU projekte (celovitost prenove in delovanje obnovljenega kulturnega spomenika).

Pri ogledu investicije na terenu smo preverili izvedbo investicije in doseganje kazalnikov.

2.2.3.1 Grad Grad

S sklepom o potrditvi projekta so bile na kulturnem spomeniku grad Grad načrtovane tri faze investicije:

1. faza: rušitev in sanacija plazom ter rekonstrukcija projekta nad plazom,
2. faza: nadomestna gradnja in finalizacija objekta nad plazom,
3. faza: ureditev notranjega dvorišča in sanacija sakralnega objekta in okolice.

Skupna načrtovana vrednost investicije je v prijavnem obrazcu znašala 1.436.997 evrov. Cilj investicije je bil obnova in gospodarska oživitev kulturnega spomenika in razvoj regije s spodbujanjem vključevanja kulturne dediščine v turistično ponudbo. Obnovljeni prostori naj bi bili namenjeni gostinski dejavnosti, nastanitvenim kapacitetam in večnamenskim prireditvam. Za opravljanje naštetih dejavnosti v obnovljenih prostorih so bile predvidene tudi nove zaposlitve, ki pa v ciljni vrednosti niso bile določene. Grad naj bi bil z izvedbo predlaganih del obnovljen in usposobljen za funkcijo; s tem naj bi bili zagotovljeni pogoji za delovanje in širitev Krajinskega parka Goričko in lokalne skupnosti. Kot cilj je ministrstvo navedlo, da bo grad v celoti (100-odstotno) obnovljen do četrte gradbene faze.

Slika 3: Grad Grad po prenovi

Fotografija: Računsko sodišče Republike Slovenije.

Kazalnike, ki so bili določeni za spremljanje doseganja zastavljenih ciljev projekta, prikazuje tabela 7.

Tabela 7: Načrtovani kazalniki in ciljne vrednosti za projekt grad Grad

Naziv in opis kazalnika	Načrtovana vrednost do 31. 12. 2008
Število ležišč (nastanitvene kapacitete)	10
Število gostov (vzpostavljena restavracija z zmogljivostjo za 55 gostov)	55
Število obiskovalcev (povečanje števila obiskovalcev)	12.163 (za 10 odstotkov)

Vir: prijavni obrazec z dne 28. 7. 2004.

Ministrstvo je za izvedbo gradbenih del sklenilo tri pogodbe:

1. za rušitev in sanacijo plazov ter rekonstrukcijo objekta nad plazom v skupnem znesku 510.873 evrov z izvajalcem SGP Pomgrad, d. d., Murska Sobota,
2. za gradbena in obrtniška dela v skupnem znesku 923.840 evrov z izvajalcem SGP Pomgrad, d. d., Murska Sobota in
3. za izvedbo vzdrževalnih del v skupnem znesku 32.400 evrov z izvajalcem PUNGRAD JKP, d. o. o., Bodonci.

2.2.3.1.a Eno izmed meril upravičenosti za sofinanciranje projektov v okviru ukrepa 1.4 je bila "pripravljenost projekta za takojšnji začetek izvedbe projekta", kar je pomenilo, da so morala biti pridobljena vsa dovoljenja za pričetek del (projektna dokumentacija in dovoljenje za pričetek gradnje). Ugotovili smo, da je pri prijavi projekta prenove gradu Grad ministrstvo priložilo gradbeno dovoljenje z dne 15. 7. 2003, ki je bilo izdano investitorju Občini Grad (kot upravljavcu gradu) in ne ministrstvu, za izvedbo statične sanacije dela severnega in jugozahodnega dela trakta gradu. Dela, ki so se kasneje izvajala, niso bila v celoti v skladu z izdanim dovoljenjem, zato je bilo treba pridobiti novega. V novem gradbenem dovoljenju, ki je bilo izdano 30. 5. 2006, je bilo kot investitor določeno ministrstvo. Kot predmet investicije je bil tudi severozahodni del gradu in ureditev kotlovnice, za kar je ministrstvo priložilo novo oziroma spremenjeno projektno dokumentacijo.

Pridobljeno gradbeno dovoljenje v času ocenjevanja projektov ni moglo predstavljati pripravljenosti projekta na takojšnji začetek izvedbe, saj je bila kot investitorica določena Občina Grad, v izvedbeni strukturi ukrepa pa je bil kot upravičenec, ki izvede projekt, določeno ministrstvo. Poleg tega tudi načrtovana investicija, ki jo je ministrstvo prijavilo, ni bila usklajena s takrat pridobljenim gradbenim dovoljenjem.

2.2.3.1.b Preverili smo, ali je ministrstvo pri izvajanju projekta uresničevalo cilj *celovitosti* prenove posameznega kulturnega spomenika in kako. Pri primerjavi načrtovanih investicijskih del z izvedenimi smo ugotovili, da je ministrstvo med izvajanjem projekta spremenilo prvotne načrte in zato investicije ni izvedlo v celoti v skladu z načrtom v prijavnem obrazcu. Prvo fazo investicije, ki je zajemala rušitev in sanacijo plazov ter rekonstrukcijo objekta nad plazom, je izvedlo v skladu z načrti, v drugi fazi prenove, ki naj bi zajemala nadomestno gradnjo in finalizacijo objekta nad plazom, pa je izvedlo manj del od načrtovanih. Načrtovane tretje faze, ki naj bi vključevala ureditev notranjega dvorišča in sanacijo sakralnega objekta ter okolice, pa ni izvedlo. Čeprav si je ministrstvo zadalo cilj, da bo grad prenovljen v celoti do 4. gradbene faze, predmet investicije ni bil celotni grad, ampak le jugozahodni, severozahodni in severni trakt gradu. Dela, ki so bila predmet gradbene pogodbe, niso zajemala vseh del, s katerimi bi se grad lahko prenovilo do 4. gradbene faze. Namesto tretje faze, ki je bila predvidena kot ureditev notranjega dvorišča in sanacija sakralnega objekta in okolice, je izvedlo le manjša vzdrževalna dela, ki so zajemala ureditev vhoda in vzpostavitev minimalnih pogojev za ogled in gibanje po gradu.

Kljub temu, da si je ministrstvo zastavilo cilj, iz katerega je bila razvidna težnja k celovitosti obnove, te celovitosti z izvajanjem projekta ni zagotovilo. Izvedlo je drugačna dela, kot jih je načrtovalo in prijavilo s prijavnim obrazcem, ki ga je potrdil Programski svet ESRR, in na podlagi katerega je bil izdan sklep o odobritvi projekta. Ker ministrstvo izvedenih del ni opravilo v skladu z načrtovanimi, ni zagotovilo celovitosti prenove kulturnega spomenika, ki predstavlja enega od pogojev za doseganje zastavljenih ciljev.

2.2.3.1.c Pri preverjanju izvajanja pogodb, ki jih je ministrstvo sklenilo za izvedbo projekta prenove gradu Grad smo ugotovili, da ministrstvo pri dveh sklenjenih pogodbah ni spoštovalo pogodbenih določil glede izplačila na podlagi končne obračunske situacije. Ministrstvo je za izvedbo prve faze investicije⁴⁴

---

⁴⁴ Ministrstvo je dne 14. 11. 2004 izvajalcu na podlagi končne situacije št. 137/2004-140000GG z dne 27. 10. 2004 izplačalo 151.594 evrov. Iz zapisnika o kvalitetnem pregledu opravljenih del za objekt grad Grad na Goričkem z dne 16. 5. 2005 in z dne 31. 5. 2005, ki so ga podpisali predstavniki naročnika, izvajalca in pooblaščenice osebe za opravljanje nadzora, je razvidno, da je bil prevzem opravljenih del opravljen 31. 5. 2005 in da so bila dela po pogodbi zaključena 26. 4. 2005. To pomeni, da so bila dela dejansko opravljena pet mesecev po že izvršenem plačilu.

(rušitev in sanacija plazu ter rekonstrukcija objekta nad plazom) in druge faze investicije⁴⁵ (statična sanacija in prezentacija fasad jugozahodnega, severozahodnega in severnega trakta gradu) izvajalcu izplačalo končni pogodbeni znesek, preden so bila dela dejansko zaključena, čeprav je bilo s pogodbo določeno, da končno obračunsko situacijo predloži izvajalec, ko naročnik pisno potrdi prevzem izvršenih del. V obeh primerih izvajalec gradbenih del tudi ni upošteval pogodbenega roka za dokončanje del. Ministrstvo je s tem, ko izvajalcu za zamudo pri dokončanju del ni zaračunalo pogodbene kazni, ravnalo negospodarno. Pogodbena kazen bi za 126 dni zamude pri izvedbi prve faze investicije⁴⁶ lahko znašala 25.544 evrov in za 51 dni zamude pri izvedbi druge faze investicije 92.384 evrov⁴⁷.

2.2.3.1.d Predmet pogodbe za izvedbo druge faze investicije so bila rušitvena dela, gradbeno-obrtniška in kanalizacijska dela, ki se opravijo v skladu s ponudbo izvajalca, in vso dokumentacijo, ki je sestavni del te pogodbe (razpisna dokumentacija, PGD in PZI). V pogodbi je bila cena dogovorjena s klavzulo "ključ v roke". S pogodbo je bilo določeno, da naročnik plača izvedena dela na podlagi gradbenega dnevnika in obračunskih situacij (začasnih situacij) do 90 odstotkov pogodbene vrednosti del, končno obračunsko situacijo za preostalih 10 odstotkov pogodbene vrednosti del sestavi izvajalec po uspešno opravljeni primopredaji del. Ob zaključku del je izvajalec izstavil naročniku končno situacijo, ki je vsebovala enake opise del in obračunane količine kot ponudba izvajalca. Pri pregledu končne situacije smo ugotovili, da je izvajalec med opravljenimi deli zaračunal tudi namestitev oken, čeprav tega dela ni opravil. Namestitev oken je bila predvidena v razpisni dokumentaciji v popisu del, na podlagi katerega je izvajalec pripravil ponudbo.

Izdane situacije morajo beležiti dejansko opravljena dela in dejanske količine in se tako praviloma nikoli ne morejo povsem ujemati s pogodbeno ceno in predvidenimi deli. Vendar pa je izvajalec pri pogodbi, sklenjeni s klavzulo "ključ v roke", upravičen do plačila celotne vrednosti, dogovorjene v pogodbi, ne glede na to, ali se dejansko izvedena dela in količine iz začasnih in predvsem končne situacije ujemajo s pogodbeno predvidenimi deli in cenami.

Ocenjujemo, da bi bilo primerno, da bi končna situacija povzela dejansko opravljena dela, pogodbeni stranki pa bi lahko za ureditev medsebojnih razmerij sprejeli dokončni obračun⁴⁸ (116. uzanca Posebnih gradbenih uzanc), v katerem bi stranke uredile medsebojne pravice in obveznosti v skladu s pravili, ki

---

⁴⁵ Ministrstvo je dne 18. 12. 2006 na podlagi končne situacije št. 224/2006 z dne 29. 11. 2006 izplačalo izvajalcu 281.167 evrov, čeprav dela takrat še niso bila zaključena. Iz gradbenega dnevnika je razvidno, da so dela potekala najmanj do 21. 12. 2006. Ugotovili smo, da trije dokumenti, ki vsebujejo podatke o zaključku del, temeljijo na neresničnih dejstvih. Izvajalec je z dopisom z dne 30. 10. 2006 obvestil naročnika, da so z dnem 30. 10. 2006 dokončana vsa dogovorjena dela. Predstavniki nadzora za konservatorska dela so z izjavo št. /06-MH z dne 30. 11. 2006 potrdili, da so se dela opravljala do 30. 11. 2006. V primopredajnem zapisniku, ki so ga dne 28. 11. 2006 podpisali predstavniki ministrstva, nadzora in izvajalca, je navedeno, da so se dela zaključila 30. 10. 2006, kar je mesec dni in pol pred dejanskim zaključkom del.

⁴⁶ V skladu s 4. členom pogodbe je rok za izvedbo del 180 dni po podpisu pogodbe, to je do 30. 12. 2004.

⁴⁷ V skladu s 3. členom pogodbe je rok za izvedbo del 30. 10. 2006.

⁴⁸ Po izročitvi in prevzemu izvedenih del pa se v skladu z 116. uzanco PGU opravi še dokončni obračun, s katerim se uredijo razmerja med pogodbeniki oziroma njihove medsebojne pravice in obveznosti iz pogodbe. Kot navaja 118. uzanca, se z dokončnim obračunom zajamejo vsa dela, ki so bila izvedena po pogodbi, vključijo se nepredvidena in poznejša dela, ki jih je bil izvajalec dolžan izvesti, ne glede na to, ali so bila dela zajeta z začasnimi situacijami.

veljajo za gradnjo "ključ v roke". Takšen način bi bil pregleden in bi naročniku omogočal nadzor nad tem, kakšna dela so bila dejansko izvedena in plačana po situacijah, katera manjkajoča dela niso bila izvedena in katera presežna in nepredvidena dela je izvajalec opravil v okviru cene, določene s klavzulo "ključ v roke". V tem primeru gre po naši oceni za neizpolnitev pogodbe, saj so bila dela predvidena s ponudbo, ki je del pogodbe, neizvedena. Izvajalec je namreč v svoji ponudbi opredelil tudi ta dela in jih vključil v končno ponudbeno ceno za izvedbo del "ključ v roke". Glede na to, da se pogodba med drugim v 2. členu izrecno sklicuje na ponudbo izvajalca, je torej namestitev oken del pogodbene obveznosti izvajalca. Izvajalec kljub ceni, določeni po načelu "ključ v roke", ni bil upravičen do plačila v znesku 1.846 evrov, ki se je nanašalo na namestitev oken, saj ni šlo za manjkajoča dela, ki ne bi vplivala na pogodbeno ceno. Ministrstvo bi moralo, ko je ugotovilo, da gre za pomoto iz razpisne dokumentacije, doseči spremembo pogodbe, s katero bi se ta dela izločila, in za ustrezen znesek znižati pogodbeno ceno.

2.2.3.1.e Preverili smo, ali je ministrstvo pri izvajanju tega projekta zagotovilo *delovanje* obnovljenega kulturnega spomenika in kako. S sklepom Vlade Republike Slovenije o ustanovitvi Javnega zavoda Krajinski park Goričko⁴⁹ (v nadaljevanju: zavod) so bile nepremičnine, ki so v lasti Republike Slovenije na območju krajinskega parka (kulturni spomenik grad Grad), dane v upravljanje temu zavodu. S tem sklepom je bila določena dejavnost zavoda, organi zavoda, sredstva za delo in odgovornosti za obveznosti zavoda ter pravice, obveznosti in odgovornosti zavoda v pravnem prometu.

Ministrstvo dokumenta, v katerem bi določilo način upravljanja z gradom po končani investiciji na podlagi analize različnih scenarijev (različnih možnosti namena in uporabe gradu), ni pripravilo. Ministrstvo z zavodom tudi ni sklenilo posebne pogodbe, s katero bi podrobneje opredelilo dejavnost, ki je bila predvidena že v fazi prijave projekta, zastavljene cilje in kazalnike, s katerimi bi se doseganje ciljev merilo, ter obveznosti javnega zavoda pri zagotavljanju teh ciljev.

Ministrstvo s tem, ko z upravljavcem ni sklenilo pogodbe, v kateri bi se podrobneje opredelil obseg odgovornosti zavoda pri uresničevanju zastavljenih ciljev projekta prenove gradu in izvajanju predvidenih dejavnosti, ni vzpostavilo pogojev za merjenje uspešnosti doseganja ciljev.

2.2.3.1.f Pri ogledu investicije smo ugotovili, da predmet investicije ni bil neposredno povezan z zastavljenimi kazalniki, saj so bile nastanitvene kapacitete in restavracija predvideni v drugem delu gradu in ne tam, kjer so se gradbena dela izvajala. Dokumentov o tem, kdo naj bi zagotovil nastanitvene kapacitete in uredil restavracijo, ministrstvo ni predložilo. Ministrstvo torej s tem, ko ni zagotovilo povezave med investicijskimi deli, ki so bila predmet projekta, in zastavljenimi kazalniki, s katerimi naj bi se merilo doseganje zastavljenih ciljev, ni vzpostavilo pogojev za doseganje zastavljenih ciljev.

Pojasnilo ministrstva

Izvajanje gostinsko-turistične dejavnosti v gradu je na podlagi dogovorov prevzela družba Terme 3000, d. o. o., Moravske Toplice, ki bi v tem delu uredila hotelsko namestitev. Družba je kasneje odstopila od sodelovanja. Ministrstvo načrtuje v letu 2009 z lastnimi sredstvi obnoviti prostore za zagotovitev načrtovanih kazalnikov.

---

⁴⁹ Uradni list RS, št. 3/04.

2.2.3.2 Grad Ptuj-konjušnica

S sklepom o potrditvi projekta je bila na kulturnem spomeniku grad Ptuj načrtovana obnova konjušnice z izvedbo statične sanacije in prezentacije fasad v skupnem znesku 425.371 evrov.

Slika 4: Grad Ptuj – fasada konjušnice po prenovi

Fotografija: Računsko sodišče Republike Slovenije.

Obnovljeni prostori naj bi bili namenjeni gostinski dejavnosti, muzejski trgovini in informacijskemu centru za potrebe Pokrajinskega muzeja Ptuj. Zaradi predvidenih dejavnosti so načrtovane nove zaposlitve, vendar v ciljni vrednosti za ta projekt niso bile določene. Konjušnica naj bi bila v celoti (100-odstotno) obnovljena do četrte gradbene faze in pripravljena za oddajo v dolgoročni najem. Kazalnike, ki so bili določeni za merjenje doseganja zastavljenih ciljev projekta, prikazuje tabela 8.

Tabela 8: Načrtovani kazalnik in ciljna vrednost za projekt grad Ptuj-konjušnica

Naziv in opis kazalnika	Načrtovana vrednost do 31. 12. 2008
Število obiskovalcev (povečanje števila obiskovalcev)	51.750 (za 15 odstotkov)

Vir: prijavni obrazec z dne 28. 7. 2004.

Ministrstvo je za izvedbo gradbenih del sklenilo pogodbo za izvedbo statične sanacije in prezentacije fasad v skupnem znesku 542.129 evrov.

2.2.3.2.a Ministrstvo je na podlagi izvedenega javnega naročila za izvedbo gradbenih in obrtniških del po načelu "funkcionalni ključ v roke" z izbranim izvajalcem Granit, d. d., Slovenska Bistrica, 5. 8. 2004 sklenilo gradbeno pogodbo v skupni vrednosti 425.371 evrov. Rok za dokončanje del v pogodbi je bil 150 dni po sklenitvi pogodbe. Z dodatkom št. 2 je bil rok za dokončanje del zaradi nizkih zimskih temperatur in zato počasnejšega sušenja zidov podaljšan na 31. 12. 2005. Z dodatkom št. 3 se je pogodbena vrednost zaradi dodatnih nepredvidenih del, ki so nastala zaradi porušitve severne stene, povečala za 116.758 evrov na skupno pogodbeno vrednost 542.129 evrov. Pri pregledu opisa izvedenih del v gradbenem dnevniku smo ugotovili, da so bila dela zaključena 21. 1. 2005 (brez vgradnje stavbnega pohištva in barvanja fasade). Na ta dan se je izvajala le še odstranitev ometov in pospravljanje po gradbišču. Po tem dnevu gradbeni dnevnik vpisov ne vsebuje več.

Pri pregledu izvajanja pogodbe, ki jo je ministrstvo sklenilo za izvedbo tega projekta, smo ugotovili, da sta bila dodatek št. 2 za podaljšanje del zaradi nizkih temperatur in dodatek št. 3 za povečanje osnovne vrednosti pogodbe zaradi dodatnih nepredvidenih del sklenjena po že dejansko zaključenih delih. Z dodatkom št. 3, ki je bil sklenjen osem mesecev po zadnjem vpisu v gradbeni dnevnik, je ministrstvo izvajalcu zgolj zagotovilo plačilo za že v začetku leta opravljene storitve. To pomeni, da je ministrstvo za izvedbo dodatnih nepredvidenih del prevzelo obveznosti brez pravne podlage.

2.2.3.2.b Preverili smo, kako je ministrstvo pri izvajanju projekta zagotavljajo *celovitost in delovanje* obnovljenega kulturnega spomenika. Objekt konjušnice je del spomeniške celote gradu Ptuj. Z izborom obnove konjušnice je ministrstvo uresničilo svoj zastavljeni cilj, zagotavljati celovite prenovne, saj obnovljena konjušnica predstavlja dopolnilno dejavnost in skupaj z gradom Ptuj ponuja celovito turistično in kulturno ponudbo.

Z izvedbo projekta pa ministrstvo ni zagotovilo delovanja prenovljenega kulturnega spomenika, saj kljub načrtovani oddaji kulturnega spomenika v dolgoročni najem, tega do konca leta 2008 ni uresničilo. Prvi javni razpis za iskanje najemnika konjušnice je ministrstvo objavilo⁵⁰ šele dve leti po zaključku gradbenih del. Razpis je bil neuspešen, nanj se je javil en ponudnik, ki je kasneje od podpisa pogodbe odstopil. Program ravnanja s kulturnim spomenikom grad Ptuj-konjušnica je ministrstvo pripravilo šele ob koncu programskega obdobja od leta 2004 do 2006, julija 2008. Po tem datumu javnega zbiranja ponudb še ni izvedlo. Ker ministrstvo upravljavca oziroma najemnika konjušnice ni določilo, pogoja za delovanje obnovljenega kulturnega spomenika ni vzpostavilo in tako tudi ni moglo prispevati k doseganju zastavljenih ciljev.

Pojasnilo ministrstva

Ministrstvo je pojasnilo, da je bila za izvajanje dejavnosti v konjušnici konec leta 2007 objavljena javna ponudba za oddajo konjušnice v dolgoročni najem. Na razpis se je javila družba Terme Ptuj, d. o. o., Ptuj, ki pa je kasneje od podpisa pogodbe odstopila. Med izvajanjem revizije nova javna ponudba še ni bila objavljena.

2.2.3.2.c Pri ogledu investicije smo ugotovili, da prvotno načrtovana investicija, ki naj bi zajemala izvedbo gradbenih del do četrte gradbene faze, ni bila izvedena do te stopnje, ampak le do tretje podaljšane gradbene faze. Opravljena gradbena dela niso vključevala postavitve predelnih sten, izdelave tlakov, napeljave instalacijskih vodov in izdelave notranjih ometov. Ker ta dela tudi niso bila vključena med predvidena dela v pogodbi, to pomeni, da že v fazi načrtovanja ni bilo omogočeno, da bi lahko bili zastavljeni cilji doseženi z izvedbo investicije.

⁵⁰ Uradni list RS, št. 109/07.

2.2.3.3 Grad Pišece

S sklepom o potrditvi projekta je bila na kulturnem spomeniku grad Pišece načrtovana izvedba sanacijskih in gradbeno-obrtniških del ter električnih instalacij v skupnem znesku 3.019.296 evrov. Cilj investicije je bil obnova in gospodarska oživitev kulturnega spomenika in razvoj regije s spodbujanjem vključevanja kulturne dediščine v turistično ponudbo. Grad naj bi bil z izvedbo predlaganih del obnovljen in usposobljen za funkcijo. Obnovljeni prostori naj bi zagotovili ustrezne pogoje za delovanje mednarodne naravovarstvene akademije, možnost gospodarskih, kulturnih in izobraževalnih dejavnosti. Projekt naj bi ministrstvo uresničevalo skupaj s Kozjanskim regijskim parkom. Predvidene so bile tudi nove zaposlitve, vendar v ciljni vrednosti niso bile določene. Namenjeni naj bi bili za izvajanje izobraževalnih tečajev, kongresov in simpozijev, večnamenskim prireditvam, razstavam in namestitvenim kapacitetam. Kazalnike, določene za spremljanje doseganja zastavljenih ciljev projekta, prikazuje tabela 9.

Tabela 9: Načrtovani kazalniki in ciljne vrednosti za grad Pišece

Naziv in opis kazalnika	Načrtovana vrednost do 31. 12. 2008
Število sedežev v večnamenski dvorani	80
Število sedežev v pedagoški predavalnici	25
Število novih postelj (nastanitvene kapacitete)	za 40 oseb
Število razstavnih prostorov	2

Vir: prijavni obrazec z dne 21. 9. 2004.

Ministrstvo je za izvedbo gradbenih del sklenilo dve pogodbi v skupnem znesku 3.611.985 evrov, in sicer:

1. za izvedbo statične sanacije s fasadami in sanacijo podpornih zidov in teras v skupnem znesku 1.767.031 evrov in
2. za izvedbo projektiranja in pridobitev dokumentacije za celoten objekt gradu Pišece in gradnjo (gradbena, obrtniška in inštalaterska dela) za funkcionalno usposobitev dela gradu v skupnem znesku 1.844.954 evrov.

2.2.3.3.a Projekt prenove gradu Pišece je bil sestavljen iz dveh delov, prvi se je začel izvajati v letu 2004 in je zajemal izvedbo statične sanacije s fasadami in sanacijo podpornih zidov in teras. Drugi del se je začel izvajati konec leta 2006 in je zajemal projektiranje in pridobitev dokumentacije za celoten objekt ter gradnjo za funkcionalno usposobitev dela gradu. Pri pregledu gradbene pogodbe, ki je bila sklenjena za izvedbo drugega dela prenove v skupnem znesku 1.761.486 evrov, smo ugotovili, da ministrstvo ob sklenitvi pogodbe ni imelo zagotovljenih zadostnih sredstev v znesku 508.253 evrov. Manjkajoča sredstva za plačilo prevzetih obveznosti je zagotovilo šele v drugi polovici leta 2007, kar je bilo deset mesecev po sklenitvi pogodbe. To pomeni, da je ministrstvo s podpisom pogodbe prevzelo obveznosti v višjem znesku, kot je imelo za to predvidenih sredstev.

Pojasnilo ministrstva

Ocenjena vrednost javnega naročila je bila določena na podlagi pridobljenega investicijskega programa, vendar so bile prejete ponudbe, ki so presegle ocenjeno vrednost investicije, odraž višjih cen na področju gradbeništva, saj so bili gradbeniki polno zasedeni.

2.2.3.3.b Projekt prenove gradu Pišce je pri merilu "pripravljenost za takojšen začetek investicije" prejel vse možne točke, kar je pomenilo, da bi moral imeti že pridobljeno gradbeno dovoljenje in vso projektno dokumentacijo. Ugotovili smo, da sta bili gradbeni dovoljenji in projektna dokumentacija v času ocenjevanja projektov pridobljena le za prvo fazo prenove, ki je zajemala statično sanacijo s fasadami in sanacijo podpornih zidov in teras. Druga faza prenove je zajemala rekonstrukcijo notranjosti gradu, zaradi katere je bila potrebna tudi sprememba namembnosti. Izdelava projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, projekta za izvedbo in pridobitev gradbenega dovoljenja za celoten objekt je bila sestavni del gradbene pogodbe, ki je bila sklenjena šele konec leta 2006, ocenjevanje projektov pa je potekalo maja 2004. Gradbeno dovoljenje za rekonstrukcijo gradu in spremembo namembnosti je bilo pridobljeno 20. 6. 2007. To pomeni, da ob ocenjevanju projekta ta faza prenove, ki je bila predvidena s prijavnim obrazcem, ni bila pripravljena na takojšnji začetek investicije in da je ministrstvo med načrtovanimi deli, ki jih je za ta projekt prijavilo, vključilo tudi takšna, ki niso izpolnjevala merila upravičenosti.

Slika 5: Grad Pišce po prenovi

Fotografija: Računsko sodišče Republike Slovenije.

2.2.3.3.c Eden od ciljev projekta prenove gradu Pišce je bil z izvedbo predlaganih del *usposobiti grad za funkcijo*. Predmet pogodbe je bil izvedba gradbenih del za funkcionalno usposobitev dela gradu.

Pojasnilo ministrstva

Funkcionalna usposobitev gradu naj bi pomenila, da se z izvedbo gradbenih in instalacijskih del kulturni spomenik prenove do te stopnje, da je objekt usposobljen za delovanje, upravljanje in oddajanje.

V investicijskem programu za rekonstrukcijo objekta zaradi funkcionalne usposobitve dela gradu je bilo navedeno, da je pri tem objektu treba urediti še komunalno infrastrukturo, ki v oceni investicijske vrednosti projekta ni bila vključena. Ker je bil cilj usposobiti grad za delovanje, upravljanje in oddajanje,

ocenjujemo, da bi ministrstvo moralo, če bi želelo ta cilj doseči, ureditev komunalne infrastrukture vključiti med načrtovana investicijska dela, saj bi le tako izvedeni projekt lahko prispeval k doseganju zastavljenih ciljev. Ministrstvo ni zagotovilo, da bi bili cilji, ki si jih je zastavilo, v celoti povezani z načrtovanimi gradbenimi deli.

2.2.3.3.d Preverili smo, ali je ministrstvo zagotovilo *celovitost* obnove in *delovanje* obnovljenega kulturnega spomenika in kako. Ugotovili smo, da načrtovana in izvedena investicijska dela na gradu Pišcece zajemajo zaključeno celoto, ki brez ureditve komunalne infrastrukture ne zagotavlja vseh pogojev za izvajanje predvidenih dejavnosti v gradu. Kot je izhajalo iz investicijskega programa, naj bi z obnovljenimi prostori objekta gradu Pišcece upravljal Javni zavod Kozjanski park. Prenova je bila predvidena za delovanje Akademije za varstvo narave, razvoj podeželja in regionalni razvoj, vendar takrat poseben dokument, iz katerega bi bil razviden način upravljanja s tem kulturnim spomenikom po končani investiciji, ni bil pripravljen. Javni zavod Kozjanski park je kasneje odstopil od sodelovanja, zato je ministrstvo ostalo brez upravljavca gradu. Ministrstvo je torej pričelo s postopkom za izbor upravljavca, ki pa se ni uspešno zaključil, zaradi česar pogoj za delovanje obnovljenega kulturnega spomenika ni bil vzpostavljen.

Pojasnilo ministrstva

Namembnost objekta je bila določena z dogovori med ministrstvom in Ministrstvom za okolje in prostor, ki je pristojno ministrstvo za Javni zavod Kozjanski park. Le-ta naj bi bil ustanovitelj Akademije za varstvo narave, razvoj podeželja in regionalni razvoj. V decembru 2008 je Javni zavod Kozjanski park na redni seji sveta zavoda sprejel odločitev, da gradu Pišcece zaradi pomanjkanja kadrov in finančnih sredstev ne sprejme v upravljanje. Za vzpostavitev dejavnosti v gradu namerava ministrstvo zagotoviti nadaljnjo obnovo gradu (komunalno infrastrukturo in ostalo) ter poiskati najemnika s postopkom javnega zbiranja ponudb. Posamezni program ravnanja s kulturnim spomenikom grad Pišcece je ministrstvo pripravilo junija 2008.

2.2.3.4 Grad Snežnik in pristave gradu

S sklepom o potrditvi projekta prenove gradu Snežnik in pristav gradu Snežnik so bila načrtovana gradbena (statična sanacija gradu s fasadami, obnova električnih in strojnih instalacij ter izvedba ogrevanja) in restavratorska dela (restavriranje stavbnega pohištva in slik) na gradu ter gradbena dela na pristavah (statična sanacija) v skupnem znesku 3.780.674 evrov.

Namen investicije je bil grad statično in protipotresno ojačati in s tem zagotoviti ustrezno varnost ter v njem urediti večnamenski prostor, namenjen različnim kulturnim in gospodarskim dogajanjem ter izobraževanju. S prenovo naj bi bil grad usposobljen za muzejsko predstavitev njegovih prostorov in opreme, opravljanje civilnih obredov sklepanja zakonske zveze, prirejanje raznih kulturnih prireditev, prirejanje pomembnejših gospodarskih in političnih srečanj ter izobraževalno dejavnost. Pristave gradu naj bi dopolnjevale turistično ponudbo gradu Snežnik. V njih so bile predvidene nočitvene kapacitete s 25 apartmaji, gostinski del ponudbe, športno-rekreativni prostor, večnamenska predstavitevna dvorana in trgovina s spominki. Kot celota naj bi grad Snežnik in pristave tvorila enovito kulturno turistično točko, primerno za zahtevne in manj zahtevne goste.

Za izvedbo tega projekta so bile sklenjene štiri pogodbe, na podlagi katerih je bilo izplačanih 3.675.589 evrov, in sicer:

1. za statično sanacijo gradu s fasadami, obnovo električnih in stojnih inštalacij ter izvedbo ogrevanja v znesku 1.691.453 evrov z izbranim izvajalcem GIVO, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: GIVO),

2. za projektiranje in gradnjo za funkcionalno usposobitev pristav v znesku 1.733.738 evrov z izbranim izvajalcem GIVO,
3. za konservatorsko restavratorske posege na pohištvu v znesku 136.644 evrov z izbranim izvajalcem Markus Piffel, Graz in
4. za konservatorsko restavratorske posege na slikah v znesku 113.754 evrov z izbranim izvajalcem Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje, Ljubljana.

Kazalniki, s katerimi naj bi ministrstvo merilo doseganje zastavljenih ciljev projekta, so prikazani v tabeli 10.

Tabela 10: Načrtovani kazalniki in ciljne vrednosti za grad Snežnik in pristave

Naziv in opis kazalnika	Načrtovana vrednost do 31. 12. 2008
Število sedežev v večnamenski dvorani	30
Število sedežev v seminarski dvorani	150
Število novih postelj (nastanitvene kapacitete)	za 30 oseb
Število obiskovalcev (povečanje števila obiskovalcev)	15.400 (za 10 odstotkov)

Vir: prijavni obrazec z dne 19. 5. 2005.

Slika 6: Grad Snežnik po prenovi

Fotografija: Računsko sodišče Republike Slovenije.

2.2.3.4.a Primerjali smo investicijo, ki jo je ministrstvo načrtovalo s prijavnim obrazcem, z dejansko izvedenimi deli. Ugotovili smo, da je ministrstvo prenovo gradu izvedlo v skladu z načrtovanimi deli, medtem ko je pri prenovi pristav načrtovano investicijo spremenilo tako, da je namesto predvidene statične sanacije pristav izvedlo investicijo od izvedbe projektiranja del, gradbeno-obrtniških del do električnih in strojnih inštalacij. Projekt prenove gradu Snežnik in pristav gradu je pri merilu "pripravljenost za takojšen začetek investicije" prejel vse možne točke, kar je pomenilo, da naj bi imel v času ocenjevanja že pridobljeno gradbeno dovoljenje in vso projektno dokumentacijo. Ugotovili smo, da sta bila gradbeno dovoljenje in projektna dokumentacija ob ocenjevanju projektov pridobljena za prenovo gradu Snežnik in za prenovo pristav, vendar je bilo zaradi spremembe prvotno načrtovanih del pri prenovi pristav treba ponovno pripraviti projektno dokumentacijo in pridobiti novo gradbeno dovoljenje. Izdelava PGD, PZI dokumentacije in pridobitev gradbenega dovoljenja za funkcionalno usposobitev pristav je bila tako sestavni del gradbene pogodbe, ki jo je ministrstvo konec leta 2006 sklenilo z gradbenim izvajalcem, postopek ocenjevanja projektov pa je bil izveden v maju 2004. To pomeni, da ob ocenjevanju projekta prenove pristav projektna dokumentacija in gradbeno dovoljenje niso bili pripravljene v takšni meri, da bi omogočali takojšnji začetek investicije.

Ugotovili smo, da je bilo gradbeno dovoljenje za rekonstrukcijo dveh objektov kompleksa pristav gradu Snežnik pridobljeno po zaključku gradbenih del. Iz zapisnika o kvalitetnem prevzemu del obnovljenega objekta pristave gradu Snežnik je mogoče ugotoviti, da je bil ogled objekta opravljen 30. 6. 2008. Po tem datumu so se do 30. 7. 2008 izvajala le še dela, ki so se nanašala na odpravo pomanjkljivosti, ugotovljene pri ogledu. Gradbeno dovoljenje za rekonstrukcijo dveh objektov kompleksa pristav gradu Snežnik je bilo izdano 1. 7. 2008, en dan po zaključku gradbenih del, kar pomeni, da je ministrstvo izvajalo investicijo brez gradbenega dovoljenja. Če se gradbena dela, za katera je predpisano gradbeno dovoljenje, izvajajo brez gradbenega dovoljenja, gre v skladu z 2. členom Zakona o graditvi objektov⁵¹ (v nadaljevanju: ZGO-1) za nelegalno gradnjo.

2.2.3.4.b Preverili smo, ali je ministrstvo zagotovilo *celovitost* obnov in *delovanja* obnovljenega kulturnega spomenika in kako. Ko je v projekt prenove zajelo celovito prenovo tako gradu Snežnik kot tudi pristav gradu Snežnik, je ministrstvo uresničilo enega od zastavljenih ciljev, da zaradi racionalne porabe proračunskih sredstev teži k celostni prenovi kulturnih spomenikov.

Za delovanje obnovljenega kulturnega spomenika je ministrstvo poskrbelo le deloma, saj je zagotovilo upravljavca le za grad Snežnik, ki je na podlagi sklepa Vlade RS postal Narodni muzej Slovenije. Za pristave gradu ministrstvo upravljavca do konca leta 2008 ni določilo. Dokumenta, ki bi temeljil na presoji ustreznih analiz in variantnih rešitev in iz katerega bi bil razviden način upravljanja s tem delom kulturnega spomenika po končani investiciji, ministrstvo ni pripravilo. V investicijskem programu za prenovo kompleksa pristave pri gradu Snežnik⁵² je bilo predvideno, da se objekt odda v najem ali dolgoročni zakup, najugodnejšega ponudnika pa naj bi ministrstvo poiskalo z javnim zbiranjem ponudb, vendar javnega razpisa do konca programskega obdobja ministrstvo ni objavilo. Ministrstvo je za celoten projekt prenove gradu Snežnik in pristav le deloma vzpostavilo pogoje za doseganje zastavljenih ciljev, saj je zagotovilo upravljavca le za grad Snežnik, ni pa poiskalo upravljavca za pristave.

---

⁵¹ Uradni list RS, št. 102/04-UPB1, 14/05, 126/07.

⁵² Projekt, d. d., Nova Gorica, april 2006.

Pojasnilo ministrstva

Prvotni sogovornik za najem gradu Snežnik je bila družba Turizem Kras, d. d., Postojna, ki je tudi izdelala razvojni načrt. Ta družba ima še vedno interes za najem, vendar le, če ministrstvo zagotovi sredstva za dokončno obnovo pristav, s tem pa se ministrstvo ne strinja. V delu pristav, ki še niso obnovljene, so namreč stanovanja Občine Loška dolina, ki zanje zahteva nadomestna stanovanja, česar ministrstvo trenutno ne more zagotoviti. Kljub dogovorom, da bo najemnina za kompleks poračunana z vložkom v obnovo, družba ni pripravljena na finančne vložke v obnovo. Ministrstvo je zato grad Snežnik predalo v upravljanje Narodnemu muzeju Slovenije, ki skrbi za zbirko gradu, pristave gradu pa načrtuje oddati na podlagi javne ponudbe za oddajo v dolgoročni najem.

2.2.3.5 Grad Negova

S projektom prenove kulturnega spomenika gradu Negova je bila predvidena rekonstrukcija (izvedba gradbeno obrtniških in inštalacijskih del) nekaterih objektov, ki sestavljajo grajski kompleks grad Negova: novi grad, dva stražna stolpa, pristave, del obzidja, dvorišče in okolica. Stari grad ni bil predmet te prenove. Načrtovana vrednost projekta s prijavnim obrazcem je bila 5.007.511 evrov. Namen investicije je bila turistična revitalizacija grajskega kompleksa, ki naj bi prispevala k dvigu prepoznavnosti geografskega prostora in razvoju turistične ponudbe v Pomurski regiji ter izboljšanju sodelovanja turizma in drugih dejavnosti, ki sestavljajo celovito turistično ponudbo. Predvidene dejavnosti so bile po posameznih delih grajskega kompleksa naslednje:

- pristava (administrativna dejavnost krajevne skupnosti in turističnega društva, trgovska dejavnost na področju zeliščarstva, proizvodna in trgovinska ponudba etno-prehrambenih izdelkov, pijač in spominkov),
- stražna stolpa (poslovna dejavnost turistično-informacijskega centra, zeliščna dejavnost, poslovna dejavnost),
- novi grad (kulturne prireditve, javni prostor in poslovna dejavnost).

Slika 7: Grad Negova po prenovi

Fotografija: Računsko sodišče Republike Slovenije.

Kazalniki, s katerimi naj bi ministrstvo merilo doseganje zastavljenih ciljev projektov, so prikazani v tabeli 11.

Tabela 11: Načrtovani kazalniki in ciljne vrednosti za grad Negova

Naziv in opis kazalnika	Načrtovana vrednost do 31. 12. 2008
Število sedežev v večnamenski dvorani (vzpostavitev večnamenske dvorane-predavalnice, sejna dvorana)	100
Število obiskovalcev	7.500
Število sedežev v degustacijski dvorani	40

Vir: prijavni obrazec z dne 6. 2. 2006.

Za izvedbo načrtovanih del je ministrstvo sklenilo gradbeno pogodbo z izbranim gradbenim izvajalcem GIVO v znesku 6.178.353 evrov. Predmet pogodbe so bili priprava projektne dokumentacije in izvedba gradbenih in obrtniških del s pripadajočo komunalno in zunanjo ureditvijo.

2.2.3.5.a Ocenjena načrtovana vrednost investicije v prijavnem obrazcu je znašala 5.007.511 evrov. Kljub temu, da je z investicijskim programom⁵³, ki ga je ministrstvo pridobilo po prijavi projekta, predvidena ocena vrednosti investicije znašala 5.844.164 evrov (vsa potrebna dela brez investicijske dokumentacije in nadzora, v tekočih cenah), je ministrstvo določilo nižjo ocenjeno vrednost javnega naročila za izvedbo gradbenih del, in sicer v znesku 5.007.511 evrov. V postopku zbiranja ponudb je ministrstvo obe prejeti ponudbi, ki sta presežali ocenjeno vrednost, zavrnilo zaradi premalo zagotovljenih sredstev. Ministrstvo je nato v postopku s pogajanjem znižalo prvotno pridobljene ponudbene cene in sprejelo ponudbo v znesku 6.178.353 evrov, ki je še vedno presežala zagotovljena sredstva. Ministrstvo je kljub temu z izbranim izvajalcem sklenilo pogodbo, manjkajoča sredstva v znesku 1.170.842 evrov pa zagotovilo 14 dni po podpisu pogodbe.

2.2.3.5.b Primerjali smo investicijo, ki jo je ministrstvo načrtovalo s prijavnim obrazcem, z dejansko izvedenimi deli. Ugotovili smo, da je ministrstvo prenovo gradu izvedlo deloma v skladu z načrtovanimi deli v prijavnem obrazcu. Pri prenovi grajskega kompleksa je načrtovano investicijo spremenilo tako, da je namesto predvidene statične sanacije in zunanje vizualizacije izvedlo investicijo, ki je zajemala pripravo projektne dokumentacije (PGD, PZI), pridobitev gradbenega dovoljenja in prijavo gradbišča, izvedbo gradbenih in obrtniških del, zagotovitev in plačilo stroškov koordinatorja varstva pri delu, izdelavo tehnične dokumentacije in zagotovitev projektantskega nadzora ter pridobitev uporabnega dovoljenja. Projekt prenove gradu Negova je pri merilu "pripravljenost za takojšen začetek investicije" prejel vse možne točke, kar je pomenilo, da bi moral imeti ob ocenjevanju že pridobljeno gradbeno dovoljenje in vso projektno dokumentacijo. Ugotovili smo, da gradbeno dovoljenje in projektna dokumentacija, ki sta bila razpoložljiva ob ocenjevanju projektov, zaradi spremembe prvotno načrtovanih del nista bila primerna. To pomeni, da v času ocenjevanja projekta projektna dokumentacija in gradbeno dovoljenje za kasneje predvideno in izvedeno investicijo nista bila pripravljena v takšni meri, da bi omogočala takojšnji začetek investicije.

V letu 2003 je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje za rekonstrukcijo gradu Negova, ki je zajemalo posege na starem in novem gradu. Ker je bila vsebina predvidenih posegov kasneje spremenjena in ker so predmet investicije postali še stražna stolpa, del obzidja in dvorišče in ker stari grad ni bil več predviden za prenovo, je bilo treba pridobiti novo gradbeno dovoljenje. Ministrstvo gradbenega dovoljenja za prenovo gradu do danes še ni pridobilo. Če se gradbena dela, za katera je predpisano gradbeno dovoljenje, izvajajo brez gradbenega dovoljenja, gre v skladu z 2. členom ZGO-1 za nelegalno gradnjo.

2.2.3.5.c Preverili smo, ali je ministrstvo zagotovilo *celovitost obnove in delovanje* obnovljenega kulturnega spomenika in kako. S tem, ko je v projekt prenove zajelo večji del grajskega kompleksa, ki predstavlja smiselno zaokroženo celoto (vse objekte razen starega gradu), je uresničilo enega od zastavljenih ciljev, da zaradi racionalne porabe proračunskih sredstev teži k celostni prenovi kulturnih spomenikov.

Za delovanje obnovljenega kulturnega spomenika ministrstvo ni poskrbelo, saj po končani obnovi upravljavec ni bil določen. V Investicijskem programu je bilo predvideno, da se obnovljene prostore odda v dolgoročni zakup najugodnejšemu ponudniku predvidoma za 25 let, prihodek od najemnine pa se uporabi za obnovo starega gradu. Dokumenta, ki bi temeljil na presoji ustreznih analiz in variantnih rešitev in iz katerega bi bil razviden način upravljanja s tem kulturnim spomenikom po končani investiciji,

---

⁵³ Investicijski program za rekonstrukcijo novega gradu, pristave, stražnih stolpov, dela obzidja, dvorišča in okolice, Projekt, d. d., Nova Gorica, april 2006.

ministrstvo ni pripravilo. Tudi javne ponudbe za oddajo gradu do konca leta 2008 ni objavilo. Ministrstvo s tem, ko ni poiskalo upravljavca, ni vzpostavilo bistvenega pogoja za doseganje zastavljenih ciljev, saj se predvidene dejavnosti v obnovljenem kulturnem spomeniku brez njega ne morejo izvajati.

Pojasnilo ministrstva

V pristavah je predvidena dejavnost, ki jo bo izvajal občinski javni zavod, v novem gradu pa turistično-gostinska in namestitvena dejavnost srednje kategorije, upravljavec pa naj bi bil zasebnik, ki bo izbran na podlagi javne ponudbe za oddajo gradu v dolgoročni najem.

Pri ocenjevanju izvedenih projektov in podlag zanje smo ugotovili, da so bile pri vseh projektih izvedene investicije spremenjene glede na njihove načrtovane obsege dela in vrednosti, ki so bile določene v prijavnih obrazcih v postopku potrditve projektov. Pri pregledu izvajanja pogodb za izvedbo projektov smo ugotovili pomanjkljivo vodenje gradbenih dnevnikov, nespoštovanje pogodbenih določil glede izplačil na podlagi končnih situacij in glede zaračunavanja pogodbenih kazni. V dveh primerih je ministrstvo izvajalo gradbena dela brez gradbenih dovoljenj, ki so sicer za tovrstne posege predpisana. Investicije so bile izvedene tako, da so zagotavljale celovite preнове, ne pa tudi delovanja obnovljenih gradov. Ministrstvo bi moralo imeti za vsak projekt izdelan dokument, iz katerega bi bil razviden način upravljanja gradu po končani investiciji. Moral bi biti ena od podlag za odločanje o posamezni investiciji, s pomočjo katerega bi ministrstvo izbralo projekte z najboljšimi možnostmi za doseganje zastavljenih ciljev. Pri ogledu investicij smo v treh primerih ugotovili, da so bila izvedena dela v skladu z načrtom, v dveh primerih pa smo pri ogledu ugotovili odstopanja med načrtovanimi in izvedenimi deli.

2.3 Postopki v programskem obdobju od leta 2007 do 2013

2.3.1 Načrtovanje postopka izbora projektov in sredstev za financiranje obnov

Ministrstvo v programskem obdobju od leta 2007 do 2013 v okviru prednostne usmeritve 3.2 načrtuje izvajati štiri aktivnosti, s katerimi bo sofinanciralo obnove kulturnih spomenikov v lasti Republike Slovenije, občin in zasebnikov ter javne kulturne infrastrukture v lasti Republike Slovenije in občin. Z razpoložljivimi sredstvi v znesku 79.069.373 evrov načrtuje izvesti 15 projektov. Načrtovana sredstva za celotno programsko obdobje od leta 2007 do 2013 so prikazana v tabeli 12.

Tabela 12: Razdelitev sredstev prednostne usmeritve 3.2 za obnovo javne kulturne infrastrukture v letih od 2008 do 2015

Instrument	Predvidena aktivnost	Znesek ESRR v evrih	Slovenska udeležba v evrih	Skupaj 2008–2015 v evrih	Delež v odstotkih	Povprečje na leto* v evrih
Neposredna potrditev operacije ⁵⁴	Spomeniki Republike Slovenije	32.260.304	5.692.995	37.953.299	48	5.421.900
Neposredna potrditev operacije	Javna kulturna infrastruktura Republike Slovenije	10.081.345	1.779.061	11.860.406	15	1.694.344
Javni razpis	Spomeniki v lasti občin/zasebnikov	10.081.345	1.779.061	11.860.406	15	1.694.344
Javni razpis	Javna kulturna infrastruktura v lasti občin	14.785.973	2.609.289	17.395.262	22	2.485.037
Skupaj		67.208.967	11.860.406	79.069.373	100	11.295.625

* Izračun je narejen glede na programsko obdobje od leta 2007 do 2013, torej za obdobje sedmih let.

Vir: Sklep o razdelitvi sredstev ESRR 2007–2013 in sredstev sofinanciranja Ministrstva za kulturo z dne 18. 2. 2008.

Za izvajanje te prednostne usmeritve ima ministrstvo načrtovana sredstva v finančnem načrtu na proračunskih postavkah 6877 in 6955. Pregled načrtovanih sredstev in porabe teh sredstev v letih 2007 in 2008 prikazuje tabela 13.

Tabela 13: Načrtovana in porabljena sredstva za izvajanje prednostne usmeritve 3.2 v letih 2007 in 2008 v finančnem načrtu ministrstva

Leto	Proračunska postavka 6877		Proračunska postavka 6955		Skupaj načrtovano	Skupaj RE
	Mreženje kulturnih potencialov- 07-13 – Evropska unija		Mreženje kulturnih potencialov- 07-13 - slovenska udeležba			
	SP	RE	SP	RE		
2007	1.500.000	0	264.705	0	1.764.705	0
2008	4.758.781	0	839.785	0	5.598.566	0
Skupaj	6.258.781	0	1.104.490	0	7.363.271	0

Vira: zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2007 in predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2008.

⁵⁴ Operacija predstavlja potrjen projekt obnove kulturnih spomenikov oziroma javne kulturne infrastrukture.

2.3.1.a Preverili smo, ali je ministrstvo sredstva za leti 2007 in 2008 v finančnem načrtu načrtovalo na podlagi ocenjenih vrednosti potrebnih obnov. Za prvi dve leti programskega obdobja od leta 2007 do 2013 je ministrstvo načrtovalo skupaj 7.363.271 evrov. Vsi ključni izvedbeni dokumenti za razdelitev sredstev in opredelitev postopkov izbora projektov, ki jih je ministrstvo pripravilo, so bili sprejeti šele v letu 2008: sklep o razdelitvi sredstev ESRR 2007–2013 po posameznih aktivnostih je bil sprejet 18. 2. 2008, Program aktivnosti 2007–2013 pa 7. 5. 2008, strokovna komisija za ocenjevanje projektov iz programa aktivnosti je bila imenovana 15. 7. 2008. Izvedbenega dokumenta za sofinanciranje javne kulturne infrastrukture v lasti občin, iz katerega bi bile razvidne potrebne obnove in njihove finančne ocene, ministrstvo ni predložilo. To pomeni, da načrtovana sredstva za obnove kulturnih spomenikov in javne kulturne infrastrukture niso temeljila na predvidenih ocenah investicijskih stroškov obnov.

Ministrstvo je v skladu z 11. členom Uredbe o izvajanju za programsko obdobje od leta 2007 do 2013 v javnem razpisu za obnove javne kulturne infrastrukture v lasti občin v razpisni dokumentaciji navedlo obdobje, v katerem morajo biti porabljeni dodeljena sredstva in določilo, da se sredstva razpisujejo v letih 2008 in 2009, in sicer 2.185.000 evrov v letu 2008 in 3.277.500 evrov v letu 2009. Za sredstva, ki so jih upravičenci želeli črpati v letu 2008, bi morali posredovati zahtevek za izplačilo najkasneje do 30. 10. 2008. Glede na to, da je ministrstvo javni razpis objavilo 12. 9. 2008 in v njem določilo rok za obveščanje o izbiri investicij najkasneje dva meseca po zaključku odpiranja vlog, to je najkasneje do 14. 12. 2008, ugotavljamo, da so bila določila glede obdobja porabe sredstev v letu 2008 neizvedljiva. Ministrstvo bi že v fazi priprave javnega razpisa moralo predvideti, da sredstev v letu 2008 sploh ne bo mogoče porabiti.

Za spremljanje izvajanja in vrednotenje doseganja zastavljenih ciljev so bili oblikovani kazalniki s pripadajočimi ciljnim vrednostmi. Ministrstvo si je za izvajanje prednostne usmeritve 3.2 določilo kazalnike, prikazane v tabeli 14.

Tabela 14: Kazalniki in njihove ciljne vrednosti za prednostno usmeritev 3.2

Kazalnik	Ciljna vrednost (leta 2010)	Ciljna vrednost (leta 2013)
• število ustvarjenih novih neto delovnih mest	40	70
• število obnovljenih objektov kulturne dediščine	6	15
• število obnovljenih in novo zgrajenih objektov javne kulturne infrastrukture	5	8

Vir: podatki ministrstva.

V okviru prednostne usmeritve 3.2 sta predvidena dva načina izbora projektov, *neposredna potrđiten operacije* in *javni razpis*. Ministrstvo do konca obdobja, na katerega se nanaša revizija, *postopka izbora projektov* še ni izvedlo, zato pregled tega postopka in *izvajanje projektov* niso predmet te revizije.

2.3.1.1 Neposredna potrditev operacije

Ministrstvo načrtuje izvajanje instrumenta neposredna potrditev operacije v dveh primerih:

- z obnovo kulturnih spomenikov v lasti Republike Slovenije (v vlogi upravičenca je Direktorat za kulturno dediščino) in
- z obnovo javne kulturne infrastrukture v lasti Republike Slovenije (v vlogi upravičenca je Ekonomsko finančna služba).

V obeh primerih je načrtovani postopek izbora projektov obnove enak in se izvede na podlagi istega izvedbenega dokumenta, to je na podlagi Programa aktivnosti 2007–2013. Strokovna skupina za izbor projektov, ki je bila na podlagi sklepa ministra sestavljena iz zaposlenih na ministrstvu, na podlagi pripravljene investicijske dokumentacije opravi izbor projektov tako, da preveri administrativno, tehnično in finančno ustreznost projekta ter projekte oceni na podlagi naslednjih meril:

- pripravljenost projekta za takojšnji začetek izvedbe,
- prispevek projekta k ciljem Nacionalnega programa za kulturo,
- multiplikacijski učinek projekta na razvoj širšega okolja.

Z ocenami določi prioritetni vrstni red projektov in posreduje predlog za potrditev projektov za financiranje iz sredstev evropske kohezijske politike v odobritev ministru. O svojem delu pripravi pisno poročilo, ki mora vsebovati kratko obrazložitev vsebinskih razlogov za predlagani prioritetni vrstni red projektov. Ministrstvo nato predloge projektov z vsemi potrebnimi prilogami posreduje na organ upravljanja, ki s sklepom potrdi predlog prednostne usmeritve in izda odločitev o dodelitvi sredstev.

Analizirali smo, kako je ministrstvo načrtovalo postopek izbora projektov z neposredno potrditvijo operacij. Pregledali smo kvaliteto izvedbenih dokumentov, ki jih je ministrstvo pripravilo kot podlago za izbor projektov. Predvsem nas je zanimalo, ali ima ministrstvo izdelane opise potrebnih del in njihove ocenjene vrednosti, na podlagi katerih se odloča o projektih za izvedbo. Preverili smo tudi, ali je ministrstvo postopek izbora projektov načrtovalo tako, da so izbrani takšni projekti, ki najbolj prispevajo k doseganju zastavljenih ciljev, ali je določilo kriterije za njihov izbor in ali je načrtovalo načine spremljanja teh ciljev. Tako kot v programskem obdobju od leta 2004 do 2006 nas je tudi za obdobje od leta 2007 do 2013 zanimala vsebinska ustreznost postopka (opredelitev načina izbora projektov in pogojev za izbor), ki naj bi izhajala iz dokumentov, ki določajo financiranje obnov.

2.3.1.1.a *Program aktivnosti 2007–2013* predstavlja podlago za izbor projektov. Ta izvedbeni dokument v primerjavi s Programom aktivnosti 2004–2006 ne vsebuje več vseh kulturnih spomenikov s predvidenimi posegi, ampak že izbor potencialnih projektov. Program aktivnosti 2007–2013 vsebuje še rezervno listo projektov, posebej za kulturne spomenike in posebej za javno kulturno infrastrukturo. Skupna vrednost vseh predvidenih investicij znaša 120,9 milijonov evrov, kar presega znesek razpoložljivih sredstev. To pomeni, da bo treba opraviti še dodaten izbor projektov. V Programu aktivnosti 2007–2013 je navedeno le, da so bili pri pripravi programa upoštevani projekti s predvideno funkcionalno namembnostjo, oziroma znanim najemnikom, ni pa navedeno, na podlagi katerih meril je bil opravljen izbor potencialnih projektov in na podlagi katerih kriterijev so bili projekti uvrščeni na prednostni seznam in na rezervno listo.

Pojasnilo ministrstva

Direktorat za kulturno dediščino je v letu 2008 pripravil načrt aktivnosti tako, da je izmed približno 40 spomenikov (od tega 24 grajskih stavb) v lasti Republike Slovenije izbral tiste, ki so primerni za oddajo v turistični, izobraževalni in podobni dejavnosti, s čimer je mogoče uresničevati cilje OP RRP. Vsi spomeniki zaradi svoje lege, velikosti in stanja niso primerni za tovrstno dejavnost. Nekateri že imajo upravljavca, ki mu takšna dejavnost ne bi ustrezala. Direktorat za kulturno dediščino je dal v predlogu načrta aktivnosti časovno prednost objektom, ki so imeli čim bolj pripravljeno projektno dokumentacijo in znanega upravljavca: Vipolže, Negova, Socerb in Strmol. Ministrstvo je zaradi slabih izkušenj s pridobivanjem upravljavcev načrt aktivnosti prilagodilo tako, da je za takojšnjo izvedbo izbralo samo grad Strmol, ki že ima upravljavca.

2.3.1.1.b Preverili smo, ali je ministrstvo postopek izbora projektov načrtovalo tako, da bodo projekti čim bolj prispevali k doseganju zastavljenih ciljev prednostne usmeritve. Eden glavnih vzrokov za slabo doseganje zastavljenih ciljev programskega obdobja od leta 2004 do 2006 je bilo dejstvo, da ministrstvo ni izbralo upravljavcev kulturnih spomenikov, ki bi zagotovili izvajanje predvidenih dejavnosti v obnovljenih kulturnih spomenikih. Kljub temu, da je bilo v Programu aktivnosti 2007–2013 navedeno, da so bili prioriteten upoštevani projekti *s predvideno funkcionalno namembnostjo oziroma znanim najemnikom*, smo ugotovili, da ministrstvo izbranega najemnika ni določilo kot pogoj za uvrstitev v sofinanciranje. Na tak način bi omogočili, da se sofinancira le projekte, za katere je opravljanje predvidene dejavnosti vnaprej zagotovljeno. Tako so med predlogi projektov še vedno tudi takšni, kjer najemnik oziroma upravljavec še ni določen oziroma način izbora najemnika ali upravljanja ni določen. Primer je grad Negova, katerega prenova je bila predmet programskega obdobja od leta 2004 do 2006 in zanj do konca leta 2008 najemnik še ni bil izbran, kljub temu je ta grad uvrščen med predvidene investicije tudi v Programu aktivnosti 2007–2013.

Z vidika doseganja zastavljenih ciljev bi moralo ministrstvo med dokumentacijo, ki bi morala biti pripravljena že pred izborom projektov, za vsak posamezni kulturni spomenik oziroma javno kulturno infrastrukturo vključiti dokument, iz katerega bi bil razviden način upravljanja gradu po končani investiciji (točka 2.2.1.d tega poročila). Ta dokument naj bi vseboval predvsem obrazložitev odločitve, da država odda objekt, presojo različnih metod ravnanja z vidika ekonomske utemeljenosti oziroma zasledovanja drugih ciljev, presojo smiselnosti različnih dejavnosti, ki se bodo v kulturnem spomeniku oziroma javni kulturni infrastrukturi izvajale in način izbire najprimernejšega upravljavca. Te pomembne informacije potrebuje tudi komisija pri ocenjevanju projektov. Ministrstvo priprave tega dokumenta kot podlage za oceno projekta ni predvidelo. Do konca obdobja, na katero se revizija nanaša, je ministrstvo pripravilo program upravljanja le za grad Borl, ki je sicer v Programu aktivnosti 2007–2013 na rezervni listi.

Pojasnilo ministrstva

Na rezervno listo so se uvrstili tisti projekti, ki niso imeli predhodno zagotovljenega trajnega upravljanja.

Pri pregledu predlogov projektov v programu aktivnosti smo ugotovili, da je na prednostni listi tudi objekt, ki nima zagotovljenega trajnega upravljanja (na primer: Negova).

Težnja k *celostni prenovi objektov* v Programu aktivnosti 2007–2013 v primerjavi s programskim obdobjem od leta 2004 do 2006 ni več navedena kot ena izmed usmeritev pri izboru. To bi lahko z vidika zagotavljanja smotrne porabe proračunskih sredstev pomenilo tveganja, saj se pri izboru projektov ne daje več prednosti projektom, katerih cilj je zagotoviti celostno prenovu kulturnega spomenika, ki deluje kot zaključena celota in predstavlja podlago za opravljanje predvidene dejavnosti. Kljub temu, da ministrstvo cilja celostne prenove objektov ni posebej opredelilo, pa je iz predvidenih investicij v Programu aktivnosti 2007–2013 in

pripadajoče investicijske dokumentacije mogoče ugotoviti, da z načrtovanimi investicijskimi deli ministrstvo cilj celostne preнове kulturnih spomenikov vseeno uresničuje.

2.3.1.1.c Glede na to, da se sofinanciranje obnov kulturnih spomenikov v lasti Republike Slovenije v programskem obdobju od leta 2007 do 2013 nadaljuje že iz prejšnjega programskega obdobja in da gre na področju obnov kulturnih spomenikov za nadaljevanje aktivnosti in doseganje enakih ciljev, je povezava med stanjem obnov iz prejšnjega obdobja in novimi predlogi pomembna tako za dokončanje že začelih obnov kot tudi za kasnejše zagotavljanje delovanja obnovljenih objektov. Ugotavljamo, da te povezave ni, saj je ministrstvo v Program aktivnosti 2007–2013 uvrstilo projekte ne glede na to, do kakšne stopnje so obnove iz prejšnjega programskega obdobja zaključene. Pri omejenih razpoložljivih sredstvih za izvedbo obnov je smiselno, da se med projekti izbere takšne, s katerimi se lahko zagotovi celovitost in trajnost obnov. Preverili smo, ali je ministrstvo v kriterije izbora projektov vključilo tudi *zagotavljanje trajnosti obnov*. S tem naj bi zagotovilo, da bi sredstva najprej usmerilo za dokončanje tistih projektov, kjer so že bile izvedene obnove, pa niso bile celovite, in šele nato izbralo nove. Ugotovili smo, da ministrstvo pri načrtovanju postopka izbora projektov tega kriterija ni upoštevalo, zato z načrtovanim načinom izbora ni zagotavljalo trajnosti obnov.

2.3.1.1.d Merilo za izbor projektov je tudi "pripravljenost projekta na takojšnji začetek izvedbe", kar pomeni, da morata biti za projekt že izdelana investicijska in projektna dokumentacija. V letu 2007 je ministrstvo z javnim naročilom oddalo izdelavo projektne in investicijske dokumentacije za nekatere objekte, ki so bili uvrščeni na prednostno listo (park Rimske Toplice, grad Strmol in vila Vipolže) in za objekte z rezervne liste (grad Borl, grad Gradac in grad Dornava). Menimo, da bi bilo zaradi omejenih razpoložljivih sredstev za obnove smotrno postopek načrtovati tako, da bi se že vnaprej izbralo le tiste projekte, ki največ prispevajo k doseganju zastavljenih ciljev prednostne usmeritve, in za njih zagotovilo vso potrebno dokumentacijo in sredstva usmerilo le v njihovo izvajanje.

2.3.1.1.e V opisih načrtovanega postopka izbora projektov načini spremljanja doseganja zastavljenih ciljev niso predvideni.

Ministrstvo je kot izvedbeni dokument pripravilo Program aktivnosti 2007–2013, niso pa znani kriteriji, na podlagi katerih je bil pripravljen. Pri pregledu načrtovanega postopka izbora projektov smo ugotovili, da ima ministrstvo pripravljene opise potrebnih del in njihove ocenjene vrednosti, vendar način določanja projektov, za katere se investicijska in projektna dokumentacija pripravljata, ni jasn. Ni jasno, kako bo ministrstvo zagotovilo, da bodo izbrani takšni projekti, ki bi najbolj prispevali k doseganju ciljev prednostne usmeritve 3.2.

Ministrstvo je v svojem finančnem načrtu načrtovalo sredstva za sofinanciranje brez realnih ocen vrednosti, ki bi izhajale iz opisa potrebnih del. S tem, ko ministrstvo dokumentov, iz katerih bi bil razviden način upravljanja gradov oziroma javne kulturne infrastrukture po končani investiciji, ne pripravi vnaprej, ne zagotavlja trajnosti in delovanja obnovljenih kulturnih spomenikov. Celostna prenova v Programu aktivnosti 2007–2013 ni bila več določena kot cilj, vendar ga ministrstvo s predlogi projektov vseeno uresničuje.

2.3.1.2 Javni razpis

Pri izvajanju instrumenta javni razpis za izbor operacij (ministrstvo je v vlogi posredniškega telesa, upravičenci so občine in zasebniki) so predvidene naslednje aktivnosti ministrstva:

- obnove kulturnih spomenikov v lasti občin in zasebnikov,
- obnove javne kulturne infrastrukture v lasti občin.

V obdobju, na katerega se revizija nanaša, je ministrstvo izvajalo samo aktivnosti obnove javne kulturne infrastrukture v lasti občin. Objavilo je javni razpis za sofinanciranje operacij javne kulturne infrastrukture⁵⁵, s katerim namerava sofinancirati investicije prenove, celostne revitalizacije in modernizacije javne kulturne infrastrukture v lasti občin, v podporo gospodarskemu razvoju (še posebej razvoju turističnega sektorja – kulturni turizem), v podporo razvoju storitvenih dejavnosti in za javno rabo. Občinske investicije vključujejo obnovo, rekonstrukcijo in investicijsko vzdrževanje zgradb za izvajanje kulturnih dejavnosti. Razpisana višina sredstev je bila 5.462.500 evrov. Ministrstvo si je za cilj zadalo, da s tem javnim razpisom do konca leta 2009 sofinancira najmanj pet objektov javne kulturne infrastrukture in da namerava ustvariti najmanj deset zaposlitev na področju kulturne ustvarjalnosti in storitvenega sektorja do leta 2010.

Zanimalo nas je, kako je ministrstvo načrtovalo postopek izbora projektov z javnim razpisom. Kvalitete izvedbenega dokumenta ni bilo mogoče ocenjevati, saj ga ministrstvo ni pripravilo. Preverili smo, ali je bil javni razpis izveden v skladu s predpisi, ki urejajo postopek dodeljevanja sredstev. Pri tem, kako je ministrstvo načrtovalo postopek izvedbe javnega razpisa, nas je zanimalo predvsem, ali je določilo, kako izbrani projekti prispevajo k doseganju zastavljenih ciljev prednostne usmeritve, in ali je opredelilo načine spremljanja teh ciljev.

2.3.1.2.a Merila za izbor projektov v javnem razpisu je ministrstvo določilo v skladu z merili, ki jih je potrdil nadzorni odbor. Ugotovili smo, da sta cilja, ki ju je ministrstvo navedlo v javnem razpisu, povezana s kazalniki, določenimi za merjenje doseganja ciljev na ravni prednostne usmeritve, v okviru katere se ta javni razpis izvaja. To pomeni, da je ministrstvo zagotovilo povezanost ciljev instrumenta s cilji prednostne usmeritve. Preverili smo tudi, ali je ministrstvo vnaprej vzpostavilo sistem, ki bo omogočal zbiranje podatkov. Sistem poročanja in spremljanja doseganja zastavljenih ciljev je vzpostavilo, saj je zahteve in obveznosti upravičencev določilo že v besedilu javnega razpisa in osnutku pogodbe.

V osnutku pogodbe je tudi določilo, da so upravičenci, če se zastavljeni cilji ne dosegajo, najkasneje v štirih letih po izplačilu zadnjega zahtevka dolžni vrniti sredstva z zamudnimi obrestmi. Kako bo ministrstvo v takem primeru ravnalo in koliko smejo doseženi rezultati odstopati od načrtovanih, ni določeno. Ker ministrstvo niti v razpisni dokumentaciji niti v določilih pogodbe kriterijev za presojo uspešnosti posameznega upravičenca, kadar bodo doseženi rezultati nižji od načrtovanih, ni vnaprej določilo, ni zagotovilo transparentnega postopka presoje uspešnosti, s katerim bi bili seznanjeni vsi upravičenci.

2.3.1.2.b Ministrstvo je pri pripravi razpisne dokumentacije pri merilu "pripravljenost projekta za takojšnji začetek izvedbe" navedlo njegov pomen, to je 40 točk, in določilo, da mora biti za investicijske projekte izdelana investicijska in projektna dokumentacija, ki jo upravičenec potrdi, v skladu z določili

⁵⁵ Uradni list RS, št. 88/08.

investicijske uredbe oziroma področnimi metodologijami (najmanj dokument identifikacije investicijskega projekta). Sestavni del tega dokumenta morata biti še analiza stroškov in koristi ter določitev zneska nepovratnih pomoči Evropske unije, izdelana v skladu z Delovnim dokumentom št. 4 Evropske komisije⁵⁶.

Načina ocenjevanja projektov na podlagi tega merila ministrstvo v razpisni dokumentaciji ni navedlo. Ministrstvo s tem ni zagotovilo transparentnega postopka ocenjevanja projektov, saj prijaviteljem na ta javni razpis niso znani kriteriji, na podlagi katerih se presoja pripravljenost njihovega projekta za takojšnji začetek izvedbe. Tako tudi niso seznanjeni z bistvenimi sestavinami, na katere morajo biti pozorni pri prijavi projektov.

Ugotovili smo, da Uredba o izvajanju za programsko obdobje od leta 2007 do 2013 in Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije različno določata obvezne sestavine razpisne dokumentacije pri dodeljevanju sredstev z javnim razpisom. Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije določa, da morajo biti v razpisni dokumentaciji navedeni vrsta meril, s pomočjo katerih se med tistimi, ki izpolnjujejo pogoje, izberejo prejemniki sredstev, način njihove uporabe in pomen posameznih meril. Uredba o izvajanju za programsko obdobje od leta 2007 do 2013 med obveznimi sestavinami javnega razpisa za izbor operacij navaja le merila za izbor upravičencev, ki izpolnjujejo pogoje (navedba, opis, ovrednotenje meril po vrstnem redu od bolj k manj pomembnemu), kar pomeni, da vsebuje Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije strožja določila od Uredbe o izvajanju za programsko obdobje od leta 2007 do 2013.

2.3.1.2.c V razpisni dokumentaciji je ministrstvo določilo, da je rok za obveščanje o izbiri investicij določen kot najkasneje dva meseca po zaključku odpiranja vlog. Datum odpiranja prispelih vlog v razpisu je določen kot 14. 10. 2008, kar pomeni, da bi ministrstvo v skladu z določili razpisa moralo opraviti izbor in prejemnike sredstev obvestiti najkasneje do 14. 12. 2008. Ministrstvo je sklep o izboru prejemnikov izdalo šele 15. 1. 2009, kar je en mesec prepozno. Ministrstvo je s tem, ko ni obvestilo vseh vlagateljev vlog o odločitvi glede dodelitve sredstev v roku, ki je bil določen v objavi javnega razpisa, kršilo določila javnega razpisa in določila osmega odstavka 14. člena Uredbe o izvajanju za programsko obdobje od leta 2007 do 2013.

Ministrstvo za izvedbo javnega razpisa za sofinanciranje obnov javne kulturne infrastrukture v lasti občin ter kulturnih spomenikov v lasti občin in v lasti zasebnikov ni pripravilo ustreznega izvedbenega dokumenta. Ministrstvo ni pripravilo opisa potrebnih obnov in je tako načrtovalo višino sredstev sofinanciranja brez primernih podlag.

V okviru izvedbe javnega razpisa za sofinanciranje investicij v javno kulturno infrastrukturo v lasti občin je ministrstvo dobro določilo cilje in vzpostavilo sistem poročanja.

⁵⁶ http://www.euskladi.si/novice/download/102_metodoloski%20del.%20dok.%204.pdf, 1. 4. 2009.

3. ALI JE BILO MINISTRSTVO ZA KULTURO USPEŠNO PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

Uspešnost ministrstva pri doseganju zastavljenih ciljev EU projektov v programskem obdobju od leta 2004 do 2006 smo ocenili na podlagi dveh kriterijev:

- doseganja zastavljenih ciljev EU projektov in
- povezanosti ciljev EU projektov s cilji instrumenta 1.4.4.

3.1 Doseganje zastavljenih ciljev projektov, sofinanciranih s sredstvi Evropske unije

Ministrstvo si je za merjenje doseganja zastavljenih ciljev določilo kazalnike in ciljne vrednosti, ki jih želi doseči do konca programskega obdobja od leta 2004 do 2006. Načrtovane ciljne vrednosti kazalnikov smo primerjali z dejansko doseženimi in na podlagi teh podatkov ugotavljali uspešnosti ministrstva pri doseganju zastavljenih ciljev EU projektov, ki so se izvajali v okviru instrumenta 1.4.4. Načrtovane in dosežene vrednosti so prikazane v tabeli 15.

Tabela 15: Opisi kazalnikov in načrtovane vrednosti za instrument 1.4.4 ter dosežene vrednosti za EU projekte

Kazalnik	Načrtovane vrednosti instrumenta 1.4.4.	Dosežene vrednosti EU projektov
<i>Vpliv:</i>		
• število ustvarjenih novih neto delovnih mest	7	0
<i>Rezultat:</i>		
• število novih postelj	80	0
• število sedežev namenjenih predavanjem in seminarjem	255	0
• število obiskovalcev v letu	8.806	107.512 (19.103)*
• povprečno število ur, ki jih je obiskovalec namenil nacionalnemu programu v letu	1,59	0

* Skupno število obiskovalcev za vseh pet projektov je znašalo 107.512, od tega za grad Snežnik 19.103.

Viri: podatki ministrstva, ISARR, matični podatki o posameznih projektih na dan 22. 12. 2008.

Uspešnost ministrstva pri doseganju zastavljenih ciljev smo preverili tako, da smo primerjali dosežene kazalnike za izvajanje instrumenta 1.4.4 z načrtovanimi. Uspešnost smo ocenjevali pri petih kazalnikih, navedenih v tabeli 15. Ugotovili smo, da ministrstvo ni doseglo načrtovane vrednosti *kazalnika vpliva* (število ustvarjenih novih neto delovnih mest). Ministrstvo tudi ni doseglo treh od štirih načrtovanih vrednosti *kazalnikov rezultata* (število novih postelj, število sedežev, namenjenih predavanjem in seminarjem ter povprečno število ur, ki jih je obiskovalec namenil nacionalnemu programu v letu). To pomeni, da ministrstvo *zastavljenih ciljev ni doseglo*.

Število obiskovalcev je edini kazalnik, ki ga je ministrstvo merilo, in je presegel načrtovano vrednost. Vseh ostalih kazalnikov ni mogoče meriti, saj investicije v preнове kulturnih spomenikov še niso izpeljane v tolikšni meri, da bi merjenje omogočale.

Preverili smo, na kakšen način ministrstvo zbira podatke o številu obiskovalcev po posameznih projektih. Zanimalo nas je, kdo mu te podatke zagotavlja, ali je ministrstvo pripravilo kakšna navodila o merjenju tega kazalnika in kako pogosto se te podatke zbira.

- Za grad Grad podatke zagotavlja Javni zavod Krajski park Goričko, ki število obiskovalcev meri računalniško na podlagi prodanih vstopnic in na podlagi ocenjenega števila obiskovalcev prirediteljev. Podatke pošilja ministrstvu polletno in letno ter na poziv. Posebnih navodil o zbiranju podatkov ministrstvo ni pripravilo.
- Za grad Ptuj-kojušnico število obiskovalcev meri računalniško na podlagi prodanih vstopnic Pokrajinski muzej Ptuj. Podatke pošilja ministrstvu najmanj enkrat letno in po potrebi na poziv. Posebnih navodil o zbiranju podatkov ministrstvo ni pripravilo.
- Za grad Pišce se število obiskovalcev ne meri.
- Za grad in pristave gradu Snežnik meri število obiskovalcev na podlagi prodanih vstopnic Narodni muzej Slovenije računalniško. Podatke pošilja ministrstvu polletno in letno ter na poziv. Posebnih navodil o zbiranju podatkov ministrstvo ni pripravilo.

- Za *grad Negova* število obiskovalcev merita Turistično društvo Negova in Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona. Podatke zbirata na mesečni ravni in glede na prireditve lokalnega značaja. Posebnih navodil o zbiranju podatkov ministrstvo ni pripravilo.

Za zastavljeni kazalnik *število obiskovalcev* smo podrobneje preverili, kako ga ministrstvo dosega. Ugotovili smo, da je ministrstvo podatke o obiskovalcih sicer pridobivalo, vendar je ta podatek realen le za grad Snežnik, ki je dokončan in ima upravljavca. Ostali projekti prenove kulturnih spomenikov še niso v celoti zaključeni oziroma nimajo upravljavca, zato podatki o številu obiskovalcev ne odsevajo neposredne povezave z investicijo. Ugotovitve o tem predstavljamo v nadaljevanju po posameznih gradovih:

- *Grad Grad*: Investicija je zajemala gradbena dela, s katerimi se prenova gradu ni izvedla do četrte gradbene faze, kot je bilo predvideno. Poleg tega kazalniki niso bili določeni za tisti del gradu, kjer se je prenova dejansko izvedla. Ker investicija sploh še ni zaključena, se tudi število obiskovalcev za ta del na more meriti oziroma število obiskovalcev gradu, ki si ogledajo drugi del grajskega kompleksa, ni povezan z delom gradu, ki je bil predmet prenove.
- *Grad Ptuj-konjušnica*: Investicija je zajemala gradbena dela, s katerimi se prenova ni izvedla do predvidene četrte faze. Izvajalec gostinske dejavnosti, ki je predvidena v tem delu kulturnega spomenika, ni določen, torej merjenje števila obiskovalcev gradu Ptuj in njegovo povečanje ne more izhajati in biti povezano s prenovo konjušnice.
- *Grad Snežnik in pristave gradu Snežnik*: Investicija je zajemala prenavo gradu in prenavo pristav. Po končani prenovi je bil grad predan v upravljanje Narodnemu muzeju Slovenije, ki meri število obiskovalcev. Upravljavec pristav še ni določen, tudi investicija še ni zaključena do te stopnje, da bi omogočala merjenje števila obiskovalcev. Podatek o doseženem obisku je torej lahko povezan le s prenovo gradu Snežnik, medtem ko merjenje števila obiskovalcev pristav še ni mogoče.
- *Grad Negova*: Investicija je zajemala celovito prenavo skoraj celotnega grajskega kompleksa in se je zaključila šele septembra 2008. Upravljavec kompleksa še ni določen, torej se izvajanje predvidenih dejavnosti v gradu še ni pričelo. Podatek o doseženem številu obiskovalcev v letu 2008 torej ne more biti povezan s projektom prenove gradu, saj do konca leta 2008 sploh še niso bili vzpostavljeni pogoji za merjenje tega kazalnika.

Ministrstvo nedoseganje zastavljenih ciljev po posameznih kazalnikih pojasnjuje takole:

- *Število novih postelj: cilj 80; podatkov še ni, ker so se nekatere investicije šele zaključile in se aktivnosti za oddajo gradov v upravljanje/najem gradov za vzpostavitev namestitvenih zmogljivosti še vodijo.*
- *Število sedežev, namenjenih predavanjem in seminarjem: cilj 255; podatkov še ni, ker so se nekatere investicije šele zaključile in se aktivnosti za oddajo gradov v upravljanje/najem gradov za vzpostavitev seminarskih prostorov še vodijo.*
- *Povprečno število ur, ki jih obiskovalec nameni nacionalnemu programu v letu: cilj 1,59 ure; posamezni obiskovalci namenijo obisku gradu/razstav/koncertov ipd. do dve uri.*

Uspešnost ministrstva smo ocenjevali do konca obdobja, na katerega se nanaša revizija, to je do 31. 12. 2008. Pri doseganju zastavljenih ciljev ministrstvo niti ni doseglo načrtovane vrednosti *kazalnika vpliva* niti ni doseglo treh od štirih *kazalnikov rezultata*. Edini kazalnik, ki ga je doseglo, je *število obiskovalcev*. Doseglo ga je le pri enem projektu, in sicer gradu Snežnik. Za vse ostale projekte pa kazalnik število obiskovalcev ni neposredno povezan z investicijo.

3.2 Povezanost ciljev projektov, sofinanciranih s sredstvi Evropske unije, s cilji instrumenta 1.4.4

Ministrstvo si je za vsak projekt prenove kulturnega spomenika zastavilo cilje, ki jih želi s prenovo uresničiti. Za merjenje doseganja teh ciljev si je določilo kazalnike. Tudi za merjenje doseganja ciljev instrumenta 1.4.4, ki zajema vse izvedene projekte, je določilo cilje in kazalnike za njihovo spremljanje.

Preverili smo, ali je ministrstvo zagotovilo povezanost zastavljenih ciljev projektov obnove gradov s cilji iz instrumenta 1.4.4. Primerjavo povezanosti med zastavljenimi *kazalniki po posameznih projektih* in *kazalniki, zastavljenimi za instrument 1.4.4*, prikazujemo v tabeli 16.

Tabela 16: Povezanost načrtovanih vrednosti instrumenta 1.4.4 in načrtovanih vrednosti EU projektov

Kazalnik	Načrtovane vrednosti instrumenta 1.4.4.	Načrtovane vrednosti EU projektov
<i>Vpliv:</i>		
• število ustvarjenih novih neto delovnih mest	7	/
<i>Rezultat:</i>		
• število novih postelj	80	80
• število sedežev, namenjenih predavanjem in seminarjem	255	385
• število obiskovalcev v letu	8.806	86.813
• povprečno število ur, ki jih je obiskovalec namenil nacionalnemu programu v letu	1,59	/

Viri: podatki ministrstva, ISARR, matični podatki o posameznih projektih na dan 22. 12. 2008.

Za merjenje uspešnosti je ministrstvo dolžno preveriti in zagotoviti povezanost in skladnost zastavljenih ciljev projektov obnove s cilji instrumenta 1.4.4. Primerjali smo kazalnike, ki si jih je ministrstvo zastavilo za spremljanje doseženih ciljev po posameznih projektih, s kazalniki, določenimi na ravni instrumenta 1.4.4, ki zajema vse te projekte. Ministrstvo je za posamezne projekte navedlo le *kazalnike rezultata*, medtem ko *kazalnikov vpliva* po posameznih projektih ni navedlo. To pomeni, da prispevek posameznega projekta k doseganju ciljev instrumenta na ravni vpliva kot celote ni določen. Poleg tega med *kazalniki rezultata* po posameznih projektih tudi ni navedlo kazalnika, povprečno število ur, ki jih je obiskovalec namenil nacionalnemu programu, ki ga je sicer med kazalnike rezultata na ravni instrumenta 1.4.4 uvrstilo. Tako ni razvidno, kako se bo ta podatek zbiral, glede na to, da se po posameznih projektih ne meri.

Pojasnilo ministrstva

Ministrstvo meni, da je treba ločiti med *kazalniki instrumenta* in *kazalniki projektov*. *Kazalniki instrumenta* niso prepis vseh *kazalnikov projektov*. *Kazalniki projekta* tudi ne vsebujejo vseh *kazalnikov instrumenta*. *Kazalniki projektov* se določijo na podlagi programa namembnosti (poslovnega načrta oziroma 'feasibility' študije), to pa pomeni, da lahko vsebujejo tudi *kazalnik*, ki je za izvedbo določenega projekta relevanten, ni pa zajet med *kazalnike instrumenta*.

Menimo, da mora ministrstvo zagotoviti povezanost kazalnikov projektov s kazalniki instrumenta. Ta povezava mora omogočati povezovanje kazalnikov nižje ravni (projektov) na višjo raven (instrument); s tem se zagotovi pregled nad tem, koliko posamezen projekt prispeva k ciljem na ravni instrumenta. Posamezni projekti imajo lahko določenih še več drugih kazalnikov, ki niso sestavni del kazalnikov instrumenta, morajo pa vsebovati najmanj vse tiste kazalnike, ki so zajeti med kazalniki instrumenta. Le na takšen način se lahko zagotovi merjenje prispevka posameznega projekta k celoti in pridobi podatke za oceno uspešnosti instrumenta.

4. MNENJE

Revidirali smo *smotrnost upravljanja Ministrstva za kulturo s sredstvi državnega proračuna za kobezijsko politiko, s katerimi je ministrstvo financiralo projekte obnove kulturnih spomenikov oziroma javne kulturne infrastrukture* v obdobju od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2008. Revizija je obsegala ocenjevanje *učinkovitosti* načrtovanja porabe sredstev državnega proračuna za kohezijsko politiko za projekte, sofinancirane s sredstvi Evropske unije, in ocenjevanje *uspešnosti* ministrstva pri doseganju zastavljenih ciljev za projekte, sofinancirane s sredstvi Evropske unije.

Proces ocenjevanja učinkovitosti *načrtovanja porabe sredstev* smo razdelili v štiri faze: skladnost dokumentov, načrtovanje postopka izbora projektov, izvedba izbora projektov in izvajanje projektov. Pri tem smo za programsko obdobje od leta 2004 do 2006 ocenjevali vse štiri faze, za programsko obdobje od leta 2007 do 2013 pa le prvi dve, saj do konca obdobja, na katerega se revizija nanaša, ministrstvo postopka izbora projektov še ni izvedlo. Na podlagi podrobne preučitve vsake od štirih faz smo podali mnenje o učinkovitosti ministrstva pri načrtovanju porabe sredstev za projekte, sofinancirane s sredstvi Evropske unije. Ministrstvo je bilo pri načrtovanju porabe sredstev za projekte, sofinancirane s sredstvi Evropske unije iz obeh programskih obdobj, *delno učinkovito*. Ugotovitve, ki to potrjujejo, predstavljamo v nadaljevanju ločeno za obe programski obdobji.

V programskem obdobju od leta 2004 do 2006 je ministrstvo imelo/zagotovilo zadostne in ustrezne *podlage* za odločanje o projektih, sofinanciranih s sredstvi Evropske unije, in opredelilo jasen način izbire projektov.

Pri *načrtovanju postopka izbora projektov* smo ugotovili, da je ministrstvo načrtovalo sredstva v finančnem načrtu na podlagi ocenjenih vrednosti obnov, vendar te vrednosti niso bile v skladu s finančnimi ocenami v izvedbenem dokumentu. Ta je torej predstavljal samo podlago za izbor projektov, ne pa tudi podlage za določanje investicijskih posegov. Kriterije za izbor projektov je ministrstvo določilo, vendar pri njihovi opredelitvi ni upoštevalo določil predpisa o izdelavi investicijske dokumentacije, saj niso bile izdelane ustrezne analize in variantne rešitve, iz katerih bi bil razviden med drugim tudi način upravljanja z gradovi po končani investiciji. Ministrstvo si je za cilj zastavilo celostno prenovo posameznih spomenikov, vendar ta cilj ni bil zastopan v kriterijih za izbor projektov prenove gradov. Prispevek izbranih projektov k doseganju zastavljenih ciljev instrumenta bi bil lahko večji, če bi ministrstvo kot enega od kriterijev za izbor določilo celostno prenovo spomenikov oziroma takšno prenovo, ki bi zagotavljala objekt s celostno funkcionalnostjo in ustreznimi vsebinami. Načina spremljanja doseganja ciljev in sistema poročanja ministrstvo ni vzpostavilo.

Postopek *izbora projektov* je ministrstvo izvedlo v skladu z načrtovanim, saj je izbor projektov opravilo na podlagi vnaprej določenih meril in pogojev. Hkrati pa ugotavljamo, da prispevek strokovne komisije k izboru projektov ni razviden, saj svoje odločitve ni obrazložila in dokumentirala, za ocenjevanje projektov pa ni imela ustreznih dokumentov.

Pri ocenjevanju *izvedenih projektov* smo ugotovili, da je pri vseh projektov prihajalo do sprememb izvedenih investicij glede na njihove načrtovane obsege dela in vrednosti, kot so bile opredeljene s prijavnimi obrazci v postopku potrditve projektov. Med izvajanjem investicij so bili gradbeni dnevniki pomanjkljivo vodeni, za nekatere investicije pa smo ugotovili tudi nespoštovanje nekaterih pogodbenih določil. Ministrstvo ni v celoti vzpostavilo pogojev za merjenje doseganja zastavljenih ciljev za vse projekte. V večini primerov je sicer zagotovilo celovite prenovе, ne pa tudi delovanja obnovljenih gradov. Menimo, da bi ministrstvo moralo imeti pred odločitvijo o posamezni investiciji izdelan dokument, iz katerega bi bil razviden način upravljanja gradu po končani investiciji.

V *programskem obdobju od leta 2007 do 2013* ministrstvo ni zagotovilo usklajenosti *dokumentov*, ki so predstavljali podlage za načrtovanje porabe sredstev. Pri pripravi izvedbenega dokumenta namreč ni v celoti upoštevalo določil strateških in programskih dokumentov. Pripravilo je le en izvedbeni dokument za izvajanje dveh od štirih predvidenih aktivnosti, ki je bil sprejet šele leto in pol po začetku izvajanja programskega obdobja. V tem programskem obdobju je v primerjavi s programskim obdobjem od leta 2004 do 2006 ministrstvo predmet in višino sredstev za sofinanciranje bistveno razširilo in povečalo, vendar svoje odločitve o razširitvi ni obrazložilo ali utemeljilo. Tudi načina izbora projektov ni jasno opredelilo.

Pri pregledu *načrtovanega postopka izbora projektov* smo ugotovili, da ima ministrstvo pripravljene opise potrebnih del in njihove ocenjene vrednosti, vendar način določanja projektov, za katere se investicijska in projektna dokumentacija pripravljata, ni jasen. Načrtovana sredstva za obnove v finančnem načrtu ministrstva niso temeljila na predvidenih ocenah investicijskih stroškov obnov. Ni jasno, kako bo ministrstvo zagotovilo, da bodo izbrani takšni projekti, ki bi najbolj prispevali k doseganju ciljev prednostne usmeritve. Kriteriji, na podlagi katerih je bil izvedbeni dokument pripravljen, niso znani. Ministrstvo dokumenta, iz katerega bi bil razviden način upravljanja po končani investiciji, ne pripravi vnaprej in tako ne zagotavlja delovanja obnovljenih kulturnih spomenikov. Tudi povezava med stanjem obnov iz prejšnjega obdobja in novimi predlogi ni razvidna. Z načinom izbora ministrstvo ni zagotovilo trajnosti obnov, kar bi z vidika smotrne porabe proračunskih sredstev moralo. Celostna prenova ni bila več določena kot cilj, vendar ga ministrstvo s predlogi projektov vseeno uresničuje. Načina spremljanja doseganja ciljev in sistema poročanja ministrstvo ni vzpostavilo. V okviru izvedbe javnega razpisa je ministrstvo dobro določilo cilje in vzpostavilo sistem poročanja.

Ocena uspešnosti ministrstva pri doseganju zastavljenih ciljev projektov, sofinanciranih s sredstvi Evropske unije, v okviru instrumenta 1.4.4. je zajemala projekte prenovе petih kulturnih spomenikov v obdobju od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2008. Uspešnost doseganja zastavljenih ciljev smo ocenjevali tako, da smo ocenili uspešnost ministrstva pri zagotavljanju povezanosti ciljev posameznih projektov s cilji instrumenta in da smo primerjali dosežene cilje z načrtovanimi. Ministrstvo je bilo pri doseganju zastavljenih ciljev projektov, sofinanciranih s sredstvi Evropske unije, *neuspešno*, kar potrjujejo v nadaljevanju navedene ugotovitve.

Pri primerjavi doseženih ciljev projektov z načrtovanimi smo ugotovili, da ministrstvo pri nobenem od zastavljenih kazalnikov, razen številu obiskovalcev, ne izkazuje nobene dosežene vrednosti. Ministrstvo *ni doseglo načrtovane vrednosti kazalnika vpliva* (število ustvarjenih novih neto delovnih mest) in tudi *ni doseglo treh od štirih načrtovanih vrednosti kazalnikov rezultata* (število novih postelj, število sedežev, namenjenih predavanjem in seminarjem, ter povprečno število ur, ki jih je obiskovalec namenil nacionalnemu programu v letu). Edini kazalnik, ki ga je doseglo, je število obiskovalcev. Doseglo ga je le pri projektu

grad Snežnik, ki je dokončan in ima upravljavca. Ostali projekti prenove kulturnih spomenikov še niso v celoti zaključeni oziroma nimajo upravljavca oziroma najemnika, zato podatki o številu obiskovalcev ne odsevajo neposredne povezave z investicijo.

Preverili smo, ali je ministrstvo zagotovilo povezanost kazalnikov projektov s kazalniki instrumenta. Ugotovili smo, da je ministrstvo pri treh od štirih kazalnikov rezultata (število novih postelj, število sedežev, namenjenih predavanjem in seminarjem, ter številu obiskovalcev v letu) to povezanost zagotovilo. Povezanosti pa ni zagotovilo pri *kazalniku vpliva* (število ustvarjenih novih neto delovnih mest) in pri enem *kazalniku rezultata* (povprečno število ur, ki jih je obiskovalec namenil nacionalnemu programu v letu). To pomeni, da prispevek posameznega projekta k doseganju ciljev instrumenta na ravni vpliva in na ravni rezultata kot celote ni določen.

5. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA

Ministrstvo za kulturo mora v roku 90 dni od prejema revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo. Odzivno poročilo mora vsebovati:

1. navedbo revizije, na katero se nanaša,
2. kratek opis nesmotrnosti v poslovanju, ki so bile razkrite z revizijo, in
3. izkaz popravljalnih ukrepov.

Izkaz popravljalnih ukrepov mora obsegati navedbo popravljalnih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljalnih ukrepih za odpravo ugotovljenih nesmotrnosti.

Ministrstvo za kulturo mora predložiti naslednje:

- dokument, ki bo predstavljal načrtovane aktivnosti na področju ravnanja ministrstva s kulturnimi spomeniki in javno kulturno infrastrukturo, in bo vseboval najmanj:
  - za vse predvidene aktivnosti iz prednostne usmeritve 3.2 v programskem obdobju od leta 2007 do 2013: cilje, aktivnosti, ki jih je treba izvesti za doseganje teh ciljev, odgovorne osebe za izvedbo aktivnosti in časovne roke za izvedbo posameznih aktivnosti – točki 2.1.2 in 2.3.1;
  - za izvedene projekte iz programskega obdobja od leta 2004 do 2006 opis postopkov za sprejem manjkajočih posameznih programov ravnanja oziroma dokumentov, iz katerih bo razviden način upravljanja gradov po končani investiciji (ti naj vključujejo tudi postopke in način oddaje v najem oziroma v upravljanje za grad Grad, pristave gradu Snežnik in grad Negova) ter opis postopkov za oddajo v najem oziroma v upravljanje za grad Pišce in grad Ptuj – točke 2.2.3.1.e, 2.2.3.2.b, 2.2.3.3.d, 2.2.3.4.b in 2.2.3.5.c;
- nov program aktivnosti Ministrstva za kulturo na kulturnih spomenikih v lasti Republike Slovenije in državni javni kulturni infrastrukturi za programsko obdobje od leta 2007 do 2013 – točke 2.1.2, 2.3.1.1.a, 2.3.1.1.b in 2.3.1.1.e, ki bo obsegal najmanj:
  - pravne in programske podlage za njegov sprejem;
  - predvideno vrednost razpoložljivih sredstev po letih;
  - način izbora projektov in postopke ter kriterije za izbor projektov za sofinanciranje, med katere je treba kot pogoj za uvrstitev projekta v postopek ocenjevanja vključiti tudi pogoj: obstoječi posamezni program ravnanja oziroma dokument, iz katerega bo razviden način upravljanja s kulturnim spomenikom ali javno kulturno infrastrukturo po končani investiciji;
  - način spremljanja doseganja ciljev in poročanja;
  - terminski načrt aktivnosti;

- program aktivnosti Ministrstva za kulturo na kulturnih spomenikih in javni kulturni infrastrukturi v lasti občin za programsko obdobje od leta 2007 do 2013 – točka 2.1.2, ki bo zajemal najmanj:
  - pravne in programske podlage za njegov sprejem,
  - predvideno vrednost razpoložljivih sredstev po letih,
  - način izbora projektov in postopke ter kriterije za izbor projektov za sofinanciranje,
  - način spremljanja doseganja ciljev in poročanja,
  - terminski načrt aktivnosti.

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrди odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1.

Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja⁵⁷. Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da Ministrstvo za kulturo krši obveznost dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

---

⁵⁷ 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 91/01.

6. PRIPOROČILA

Da bi prispevali k izboljšanju izvajanja projektov, sofinanciranih s sredstvi Evropske unije, *Ministrstvu za kulturo* priporočamo, naj:

- zagotovi dokumentiranje razlogov glede sprejetih odločitev pri načrtovanju na način, ki bo omogočal kasnejše ugotavljanje in presojanje razlogov za sprejeto odločitev; le tako so tistim, ki kasneje spremljajo in vrednotijo izvajanje, znani razlogi za izbrano odločitev in predpostavke, ob katerih so bile odločitve sprejete;
- se pri sklepanju gradbenih pogodb po sistemu "funkcionalni ključ v roke" z izvajalcem dogovori, da končna situacija povzame dejansko opravljena dela in se sprejme dokončni obračun, ki bi ministrstvu omogočal nadzor nad tem, kakšna dela so bila dejansko izvedena in plačana po situacijah, katera manjkajoča dela niso bila izvedena in katera presežna in nepredvidena dela je izvajalec opravil v okviru cene, določene s klavzulo "funkcionalni ključ v roke".

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči ali drugimi državnimi organi.

Številka: 1220-4/2008-24
Ljubljana, 27. oktobra 2009

Dr. Igor Šoltes,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Ministrstvu za kulturo, priporočeno s povratnico;
2. dr. Vasku Simonitiju, priporočeno;
3. Andreji Rihter, priporočeno;
4. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
5. arhivu, tu.

Bdimo nad potmi javnega denarja

Računsko sodišče Republike Slovenije / The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija • tel.: +386 (0) 1 478 58 00 • fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si • www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office
Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija • tel.: +386 (0) 2 250 58 80 • fax: +386 (0) 2 250 58 96

